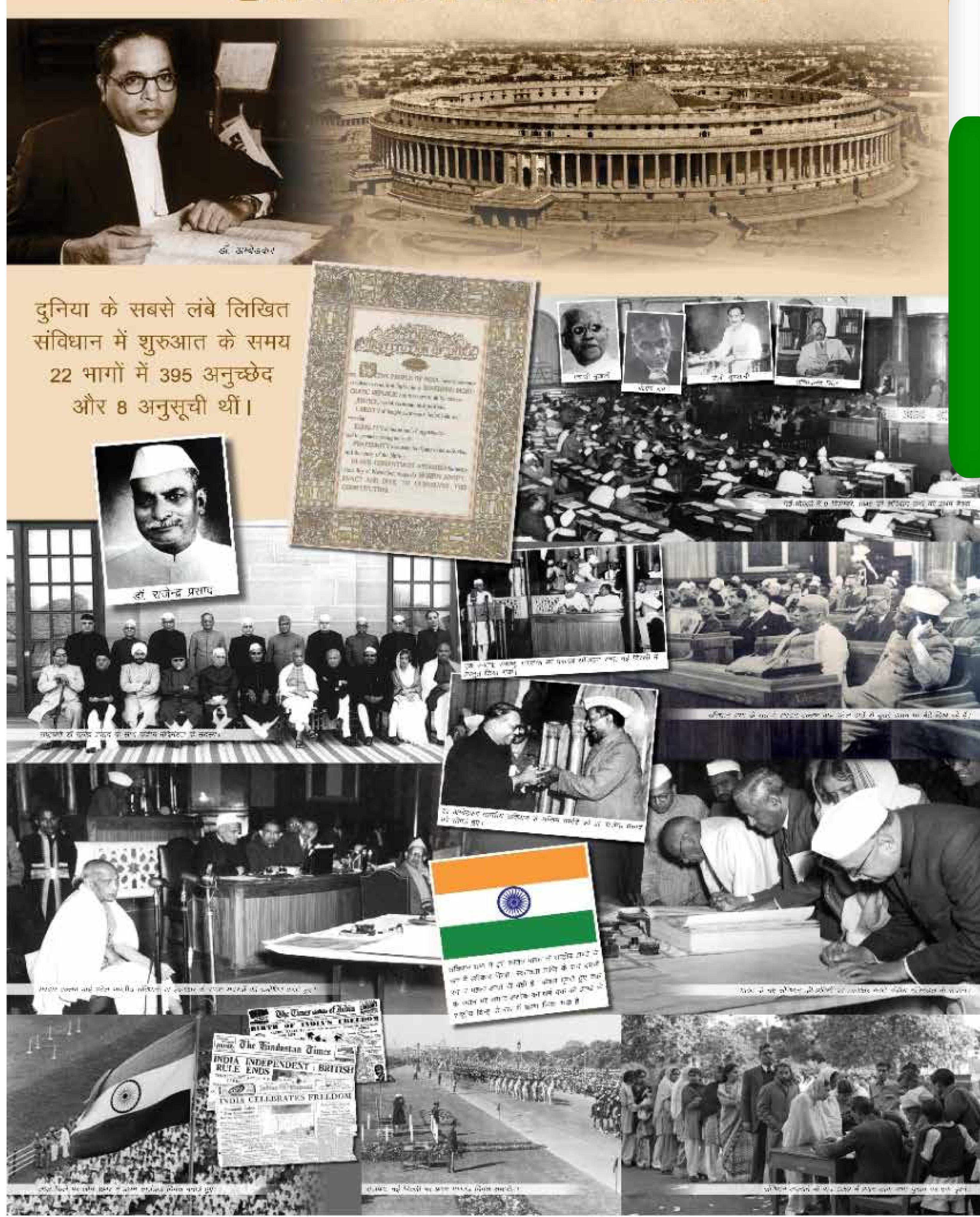

संविधान का निमणि

Bureau of Outreach and Communication

Celebrating Azadi Ka Amrit Mahotsav

Iconic week of Ministry of Information & Broadcasting 23rd - 29th August 2021

"यह हमारा सौभाग्य है कि समय ने, देश ने, इस अमृत महोत्सव को साकार करने की ज़िम्मेदारी हम सबको दी है...

एक तरह से यह प्रयास है कि कैसे आज़ादी के 75 साल का यह प्रयोजन, आज़ादी का ये अमृत महोत्सव भारत के जन-जन का, भारत के हर मन का पर्व बने"

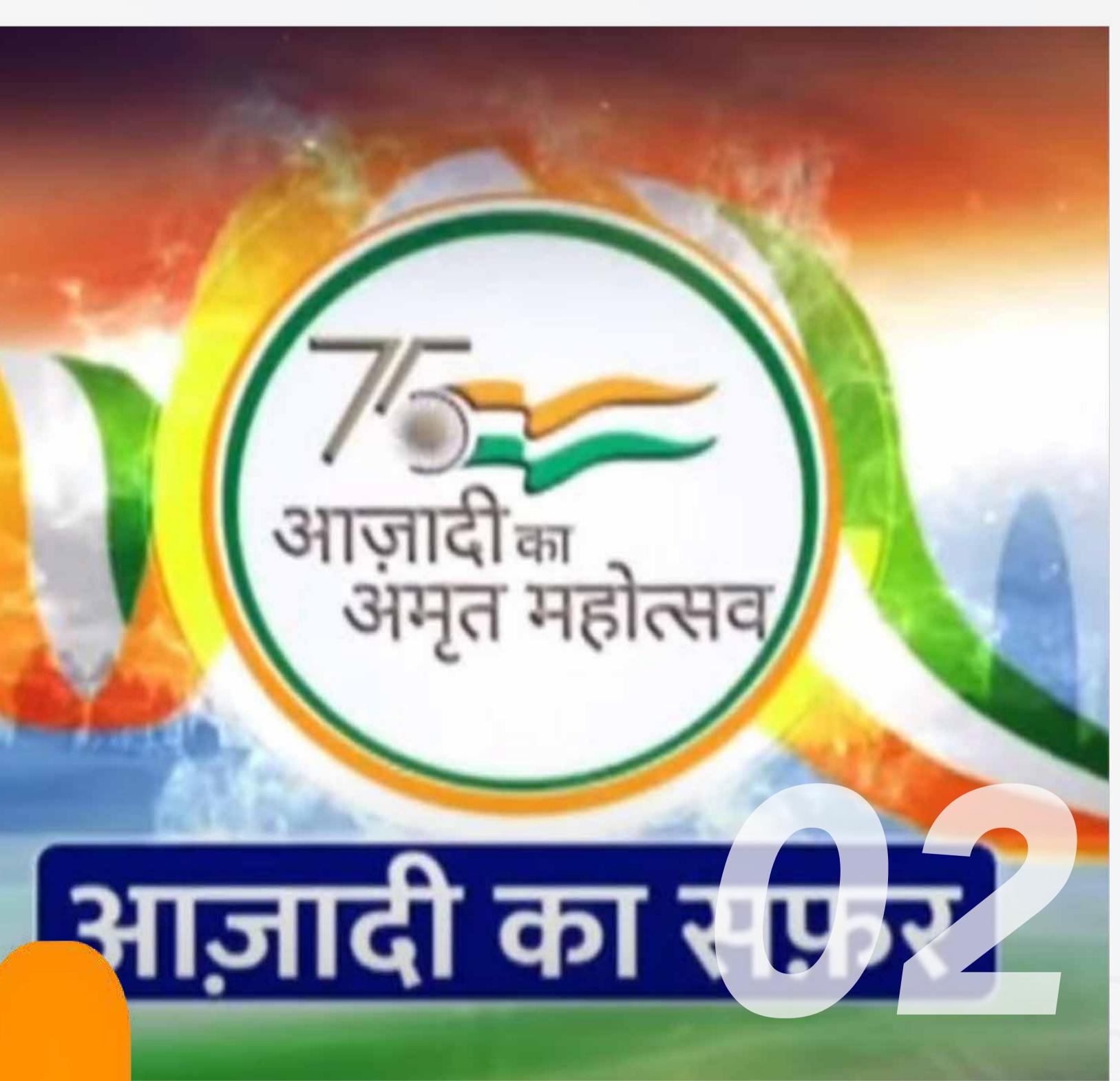
Shri Narendra Modi Hon'ble Prime Minister

The Iconic Week under the Azadi Ka Amrit Mahotsav, a grand celebration by the Ministry of Information and Broadcasting showcasing the convergence of the values and glories of the freedom struggle of the past with the aspirations and dreams of a young, new and iconic India.

Shri Anurag Singh Thakur
Hon'ble Minister of
Information and Broadcasting
and Youth Affairs & Sports

अनुराग राकुर आइकॉनिक वीक का उद्घाटन करेंगे

नई दिल्ली विशेष संवाददाता

सूचना एवं प्रसारण मंत्रालय आजादी के अमृत महोत्सव के आइकॉनिक वीक मनाएगा। 23-29 अगस्त तक चलने वाले सप्ताह का उद्घाटन केंद्रीय सूचना एवं प्रसारण मंत्री अनुराग ठाकुर करेंगे।

इसका मकसद जनभागीदारी के साथ जन आंदोलन की भावना के साथ लोगों को अमृत महोत्सव में जोड़ा जाएगा। इसके सप्ताह के आकाशवाणी

विशेष कार्यक्रम आजादी का सफर-आकाशवाणी के साथ प्रसारित करेगा। वही, डीडी पर देशभिक्त फिल्मी दिखाई जाएगी। इसके साथ नए भारत का नया सफर और न्यू जर्नी ऑफ इंडिया कार्यक्रम भी प्रसारित होंगे। मंत्रालय क्षेत्रीय कार्यालयों के जरिए स्कूल-कॉलेज तक पहुँचेगा। आकाशवाणी के विशेष कार्यक्रम में स्वतंत्रता आंदोलन के नायकों के भाषण और 75 ऐतिहासिक स्थल प्रदर्शित किए जाएंगे।

CONTENIS

O1

A Journey celebrating Azadi
ka Amrit Mahotsav

02Ministry of I&B's Iconic Week celebrating Azadi ka Amrit Mahotsav

A Nationwide Festivity:

Overview of Activities

04 Jan Bhagidari through Social Media

05 Media Coverage

A Journey celebrating Azadi ka Amrit Mahotsav

On 12th March, 2021, on the anniversary of the historic Dandi March, Honourable Prime Minister Shri Narendra Modi flagged off the celebrations of Azadi Ka Amrit Mahotsav. The ceremony started a 75-week countdown to our 75th anniversary of independence and will end on 15th August, 2023. This Mahotsav is dedicated to the people of India who have not only been instrumental in bringing India this far in its evolutionary journey but also hold within them the power and potential to enable Prime Minister Modi's vision of activating India 2.0, fuelled by the spirit of Atmanirbhar Bharat.

Ministry of I&B's Iconic Week celebrating Azadi ka Amrit Mahotsav

'Iconic Week'- the week-long celebration of Azadi Ka Amrit Mahotsav by the Ministry of Information and Broadcasting was celebrated from 23rd August to 29th August 2021. Iconic Week witnessed 360 degree outreach through film screenings, TV programmes, cultural activities and webinars as well as innovative means of digital/social media.

The celebrations saw an enthusiastic participation by the people from across the country under the overall spirit of "Jan Bhagidari and Jan Andolan".

The most notable feature of the week was the inauguration of the e-photo exhibition "Making of the Constitution" and virtual poster exhibition "Chitranjali@75" by Minister of Information and Broadcasting, and Youth Affairs & Sports, Shri Anurag Singh Thakur and Minister

of Tourism, Culture and Development of North Eastern Region of India, Shri G. Kishan Reddy along with Minister of State for Parliamentary Affairs and Culture, Shri Arjun Ram Meghwal, Minister of State for External Affairs and Culture, Smt Meenakshi Lekhi, and Minister of State for Fisheries, Animal Husbandry and Dairying and Information and Broadcasting Dr. L. Murugan.

Let us all come together to celebrate the glory of our past, progress of our present and resolve for the future

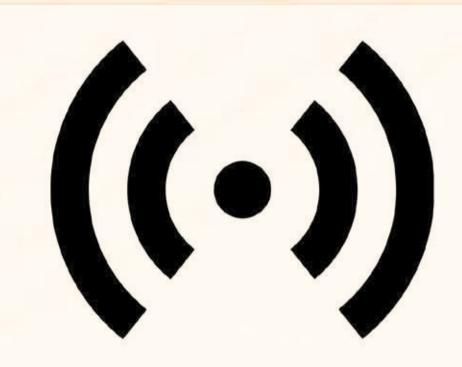
Major Events:

Documentary, feature films and special programmes on **Doordarshan**

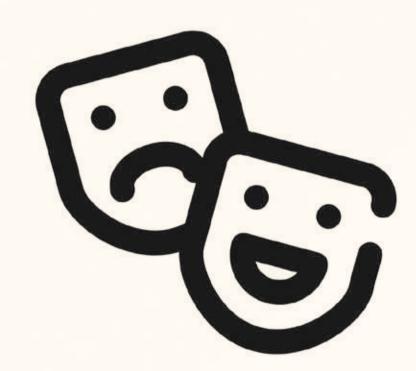
Daily capsule "Azadi Ka Safar, Akashvani Ke Saath" on All India Radio

Online Film Festival and interactive session by National Film Development Corporation

Online film festivals and webinar by Films Division

More than 90 Outreach Programmes and over 1000 cultural performances across India by Bureau of Outreach and Communication

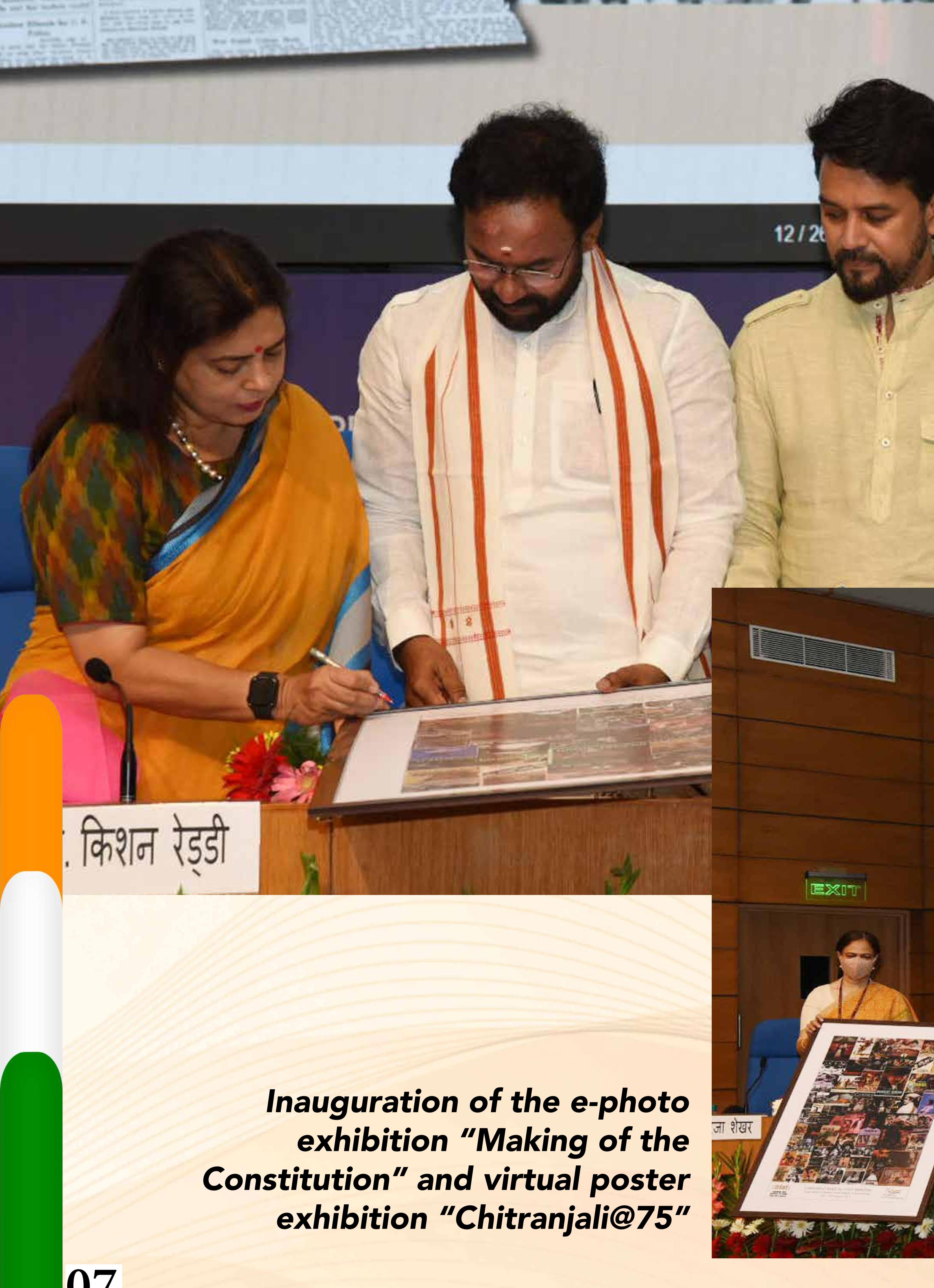
Webinars and quiz competitions by Press Information Bureau

Book Exhibitions across India by Directorate of Publications Division

Participative online activities

A Nationwide Festivity

Doordarshan

DOCUMENTARIES AND FILMS

Five documentaries Poorna Swaraj, Merger of Princely States, The Beginning: 1857, Netaji, and India Wins Freedom depicting the glorious history of India along with two patriotic feature films Raazi and Force 2 aired on DD National during Iconic Week.

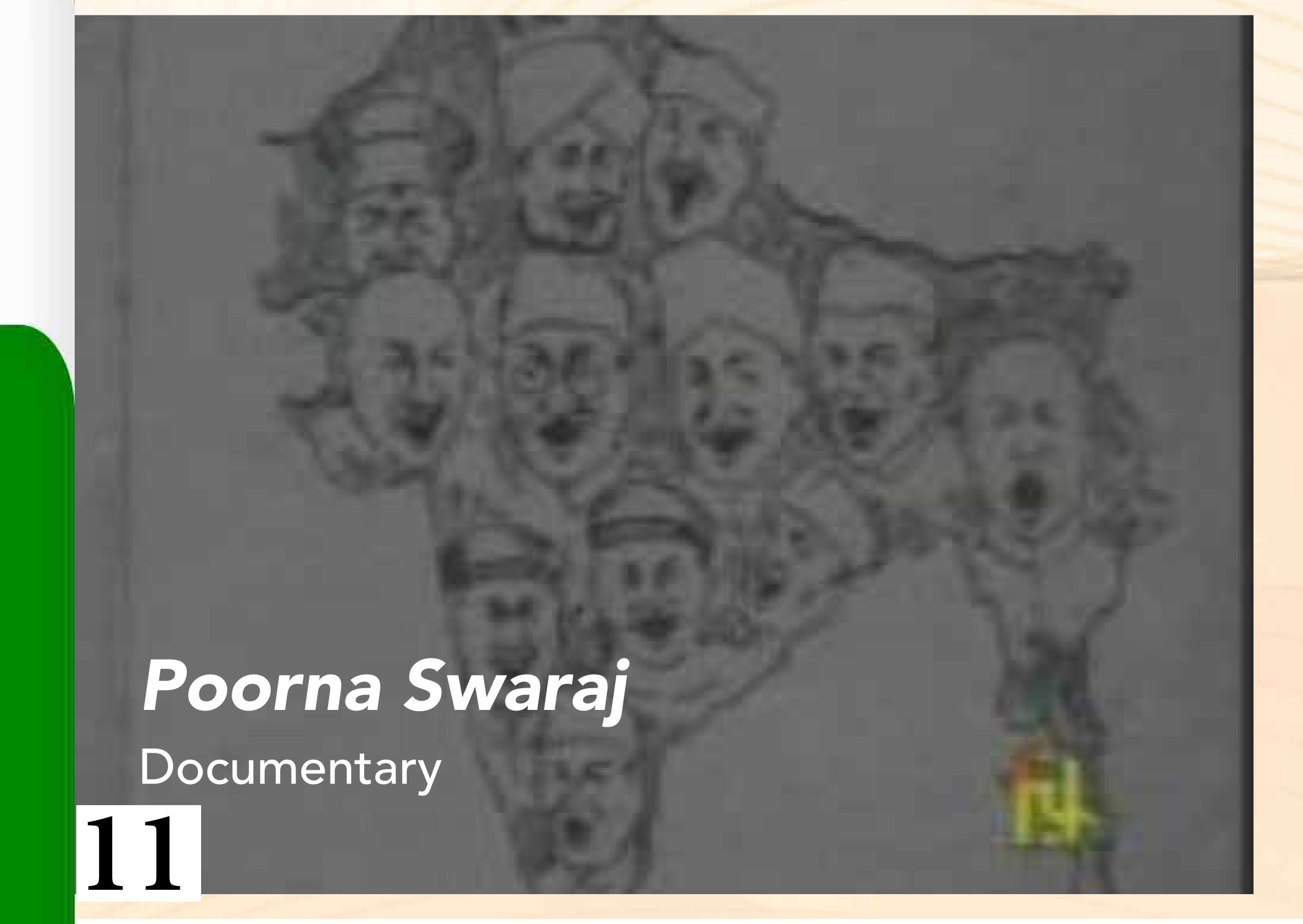
SPECIAL PROGRAMMES

"Naye Bharat Ka Naya Safar" and "Journey of New India" on various themes such as Diplomacy, Digital India, etc. Daily special news capsules 'Azadi Ka Safar' and 'Saga of Freedom Struggle' highlighted stories of unsung freedom fighters and significant events associated with the day during the independence struggle. Other programmes include 'India Ideas' showcasingtheachievementsofwomenled startups, 'In Conversation' with Prof. Rajib Shaw, 'Pravasi Bharatiya Samman' awardee, on achievements of Indian diaspora abroad, 'In Focus' on the completion of seven years of PM Jan Dhan Yojana and special episodes of 'Tejasvini' and 'Ek Bharat Shreshtha Bharat'.

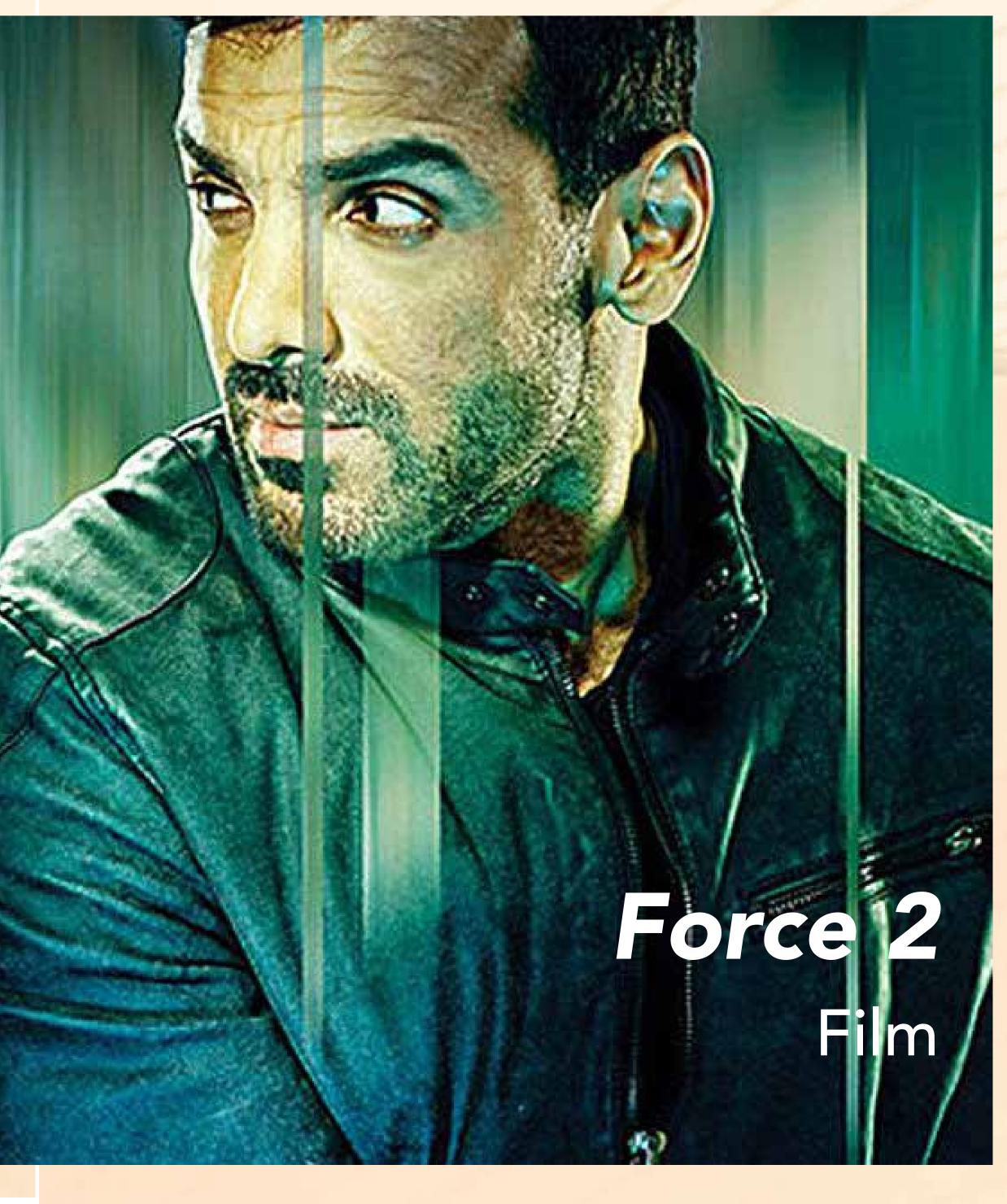

A Nationwide Festivity

All India Radio

All India Radio launched a daily capsule "Azadi Ka Safar, Akashvani Ke Saath" highlighting the stories of freedom struggle. The programme is aired daily on AIR Network and also reaches to schools and colleges across India through collaboration with States/UT's.

SPECIAL PROGRAMMES AND LAUNCH OF NEW WEEKLY SERIES:

- Dharohar: Speeches by freedom fighters
- Aparajita: Women and their instrumental contribution during the freedom struggle
- Nishaan: Landmark sites associated with Freedom Movement and the Growth of New India
- The Unsung Heroes: Stories of courage, valour and determination of unsung heroes
- Azadi Ke Tarane: Patriotic films and songs which lifted the spirit of freedom movement

- Prasang and Imprint: Book review programme in Hindi and English of the books based on - freedom fighters, art, culture, and heritage of India by award-winning authors
- Sanskriti Darshan: Special Programme based on the history of Jallian wala Bagh

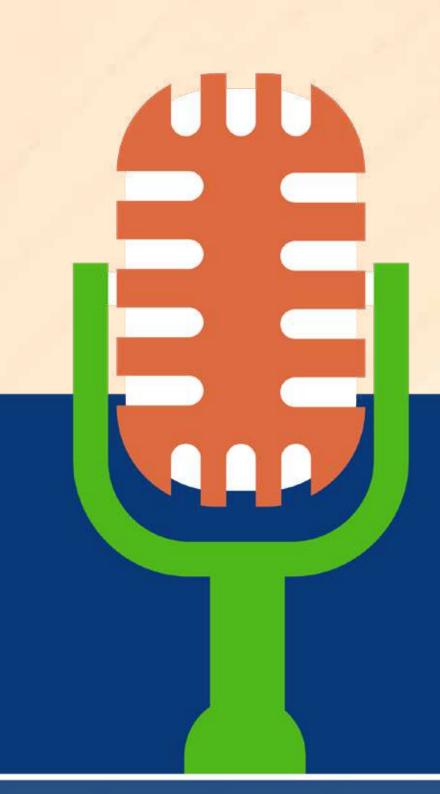

An excerpt from Azadi ka Safar

Azadi Ka Safar, Akashvani Ke Saath (25th August, 2021)

On this day in 1943, Subhash Chandra Bose became the supreme commander of the Indian National Army (INA) or Azad Hind Fauj. The INA was formed in September 1942 by Rash Behari Bose in Southeast Asia during World War II with the purpose of armed fight for India's independence, but soon it was disbanded. It was revived under the leadership of Subhash Chandra Bose after his arrival in Southeast Asia in 1943. It was in early 1943, that Bose recognised that Southeast Asia, with its large overseas Indian population, was the fertile ground for establishing an anti-colonial force to fight the British.

In January 1943, the Japanese invited Bose to lead the Indian nationalist movement in East Asia.

Subhash Chandra Bose was one of India's most prominent nationalist leaders who advocated armed struggle as the only way to free India.

Netaji named the brigades of INA after Gandhi, Nehru, Maulana Azad, and himself. There was also an all-women regiment named after Rani of Jhanshi, Lakshmibai. Under his leadership, the INA drew exprisoners and thousands of civilian volunteers from the Indian expatriate population in Southeast Asia. The armed resistance of INA and their sacrifices are etched in people's memory forever.

Dharohar_{Episode-1}

Mahatma Gandhi's

First and the Only address on All India Radio

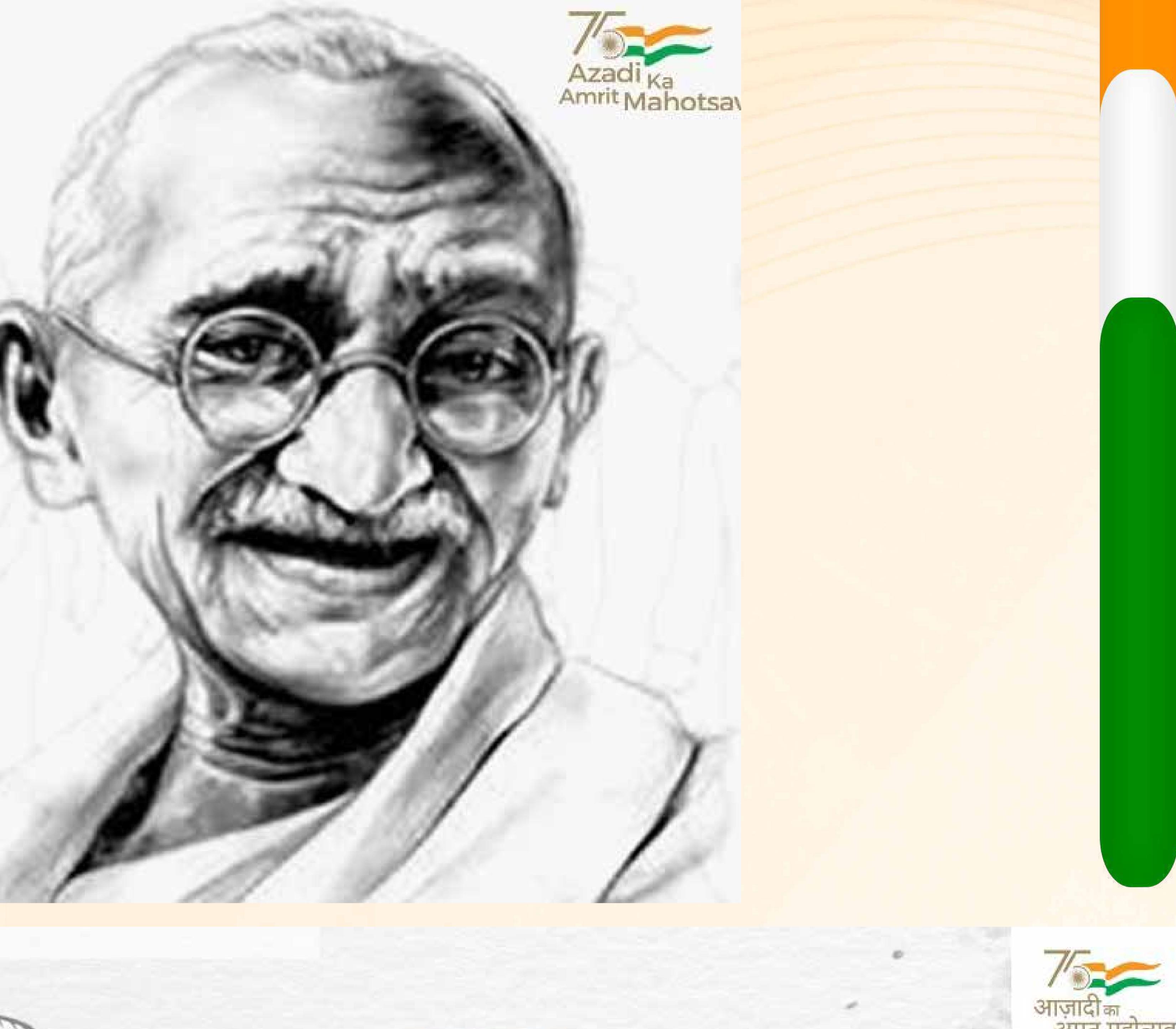
November 12, 1947

Dharohar (speeches by freedom fighters) and Nishaan (landmark sites associated with freedom movement and the growth of New India) episode posters

The Story of Jail, Por

f Cellular t Blair

A Nationwide Festivity

National Film Archive of India (NFAI) NFAI mesmerized patrons through a Live Virtual Film Poster Exhibition "Chitranjali@75" presenting different moods of patriotism through 75 film posters and photographs from different films in various languages.

Three segments of the exhibition:

'Freedom Struggle' through the lens of Cinema' portraying tales of the heroic feats of our freedom fighters, in various languages.

'Cinema of Social Reform' highlighting the intersection of Indian cinema and the Indian Nationalist Movement in the early decades of the twentieth century. 'Saluting the Brave Soldiers' paying tribute to the valour of the armed forces, which has been a recurring theme in our cinema.

SOME NOTABLE FILMS:

Gandhi(English, 1982), Chinnamul (Bengali, 1950), Hey Ram (Tamil, 2000), Keerthi Chakra (Malayalam, 2006), Lagaan(Hindi, 2001), KanneshwaraRama (Kannada, 1977), Alluri Sitaramaraju (Telugu, 1974), Kuhkhal (Assamese, 1998), Lokmanya: Ek Yugpurush (Marathi, 2015)

> Scan here for Virtual Film Poster Exhibition

A Nationwide Festivity

National Film Development Corporation (NFDC)

NFDC organised a film festival on its OTT platform www.cinemasofindia. com, screening a specially curated bouquet of films such as "Island City", "Crossing Bridges" etc. Other key highlights included Online Interactive Session for film students and enthusiasts on 'Technology on the Edit Table' and 'Camera Complementing Content' by renowned film personalities.

ICONIC WEEK CELEBRATIONS 2021

23th to 29th August 2021

www.cinemasofindia.com

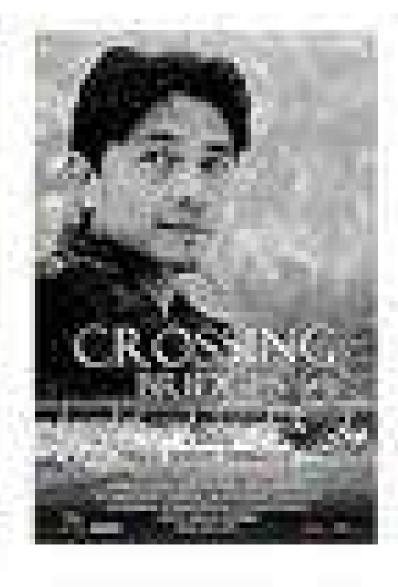
STREAMING ONE FILM FOR FREE EACH DAY ON THE OCCASION OF ICONIC WEEK

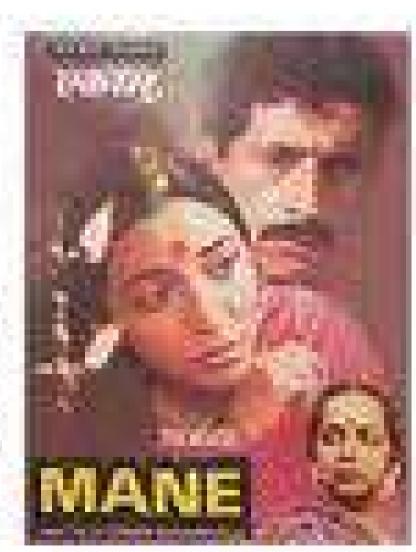
#AZADIKAAMRITMAHOTSAV

A Nationwide Festivity

Films Division

Films Division organised online film festivals 'A Voyage of Progress' showcasing documentary films on important projects, industries and institutions from 23rd to 25th August, 2021 and 'Ratnas of India' showcasing documentary films on biopics of Bharat Ratna awardees in the field of Science and Art & Culture from 26th to 28th August, 2021.

Webinar on 'Technological advancements in film making over the years' was also organised on 29th August 2021 which attracted participation of media students from different institutions across the country.

Salute to the mation

23-29 August 2021

ime Film Festival :

A Voyage of Progress (23 - 25 Aug. 2021)

Ratnas of India (26 - 28 Aug. 2021)

Webinar: Technological advancements in film making - 29 Aug. 2021

Ministry of Information & Broadcasting, Government of

A festival of films on Freedom Struggle and Free

To watch, log on to... www.filmsdivision.org (Document

A Nationwide Festivity

Directorate of Film Festivals (DFF)

of External Affairs (MEA) facilitated screening of acclaimed films at Indian embassies abroad. Films from different regions and languages were screened showing the transformation of India's socio-cultural, political, and economic identity. Andhadhun (Hindi), Hellaro (Gujarati), Jallikattu (Malayalam), Ship of Theseus (English), Mayurakshi (Bengali) and other films were screened depicting the diversity of languages and culture of India.

A Nationwide Festivity

Bureau of Outreach and Communication (BOC)

BOClaunchedavirtual photo exhibition on 'Making of the Constitution' in Hindi, English and 11 regional languages. The e-photo exhibition traces the entire journey, right from the formation of the Constituent Assembly to the adoption of the Constitution and finally celebrating the first Republic Day of India through nearly 30 rare pictures.

More than 90 Outreach Programmes were organised across India to reach out to the masses and generate awareness on various themes of Azadi ka Amrit Mahotsav. The outreach activities also involved cultural programmes such as folk performances, and competitions like poster making, drawing, essay writing, rangoli making, thus reaching out directly to over 5 lakh people across the nation.

The spirit of Jan Bhagidari and Jan Andolan was invoked through over 1,000 cultural programmes across the

country. The Programmes included activities such as Nukkad natak, magic shows, folk recitals by the Song and Drama Division of BOC.

These programmes witnessed the presence of important dignitaries such as Dr. L. Murugan, Hon'ble MoS (I&B) in Mysuru, Shri R.K. Singh, Hon'ble Minister of Power and New and Renewable Energy in Patna, and Shri Gajendra Singh Shekhawat, Hon'ble Minister of Jal Shakti in Jaipur.

Scan here for e-photo exhibition on 'Making of the Constitution'

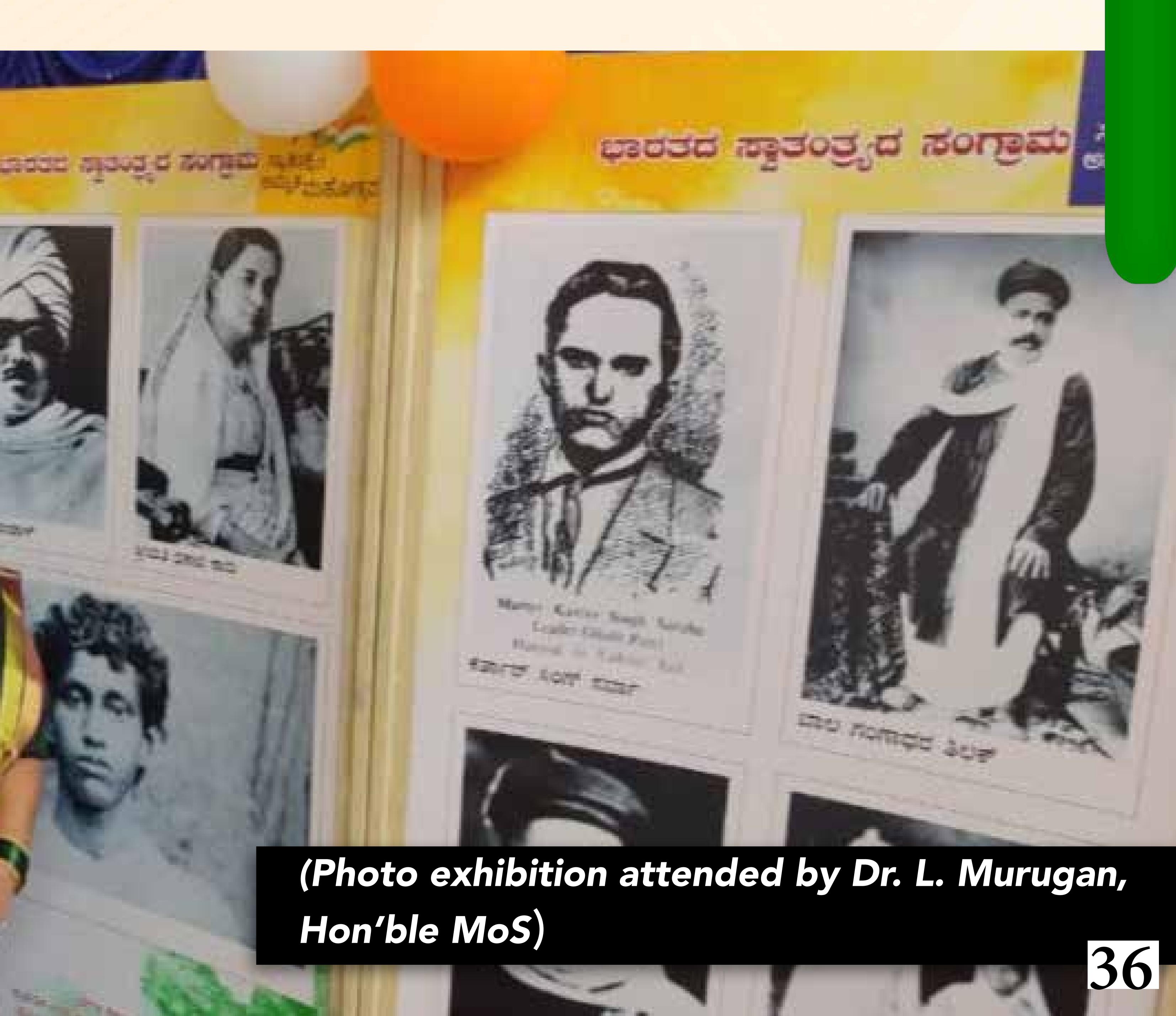

(Hon'ble Union Cabinet Minister Shri RK Singh inaugurated the 3- day Special Program & Photo Exhibition on #AzadiKaAmritMahotsav organised by ROB Patna)

(Fit India Freedom Run 2.0 event organised in Guwahati)

(Song & Drama programme held at Koolapandi Village, Madurai, Tamil Nadu)

(Cultural Programme at Rajwada Chowk, Jhabua, Madhya Pradesh)

(Multimedia exhibition & awareness rally on Azadi Ka #AmritMahotsav inaugurated on 25th August, 2021 at Kurud, Dhamtari dist., Chhattisgarh)

(Students participating in drawing competition at Srinagar, J&K during Iconic Week Celebrations)

(Azadi Ka Amrit Mahotsav at Italava village, District: Navsari, Gujarat)

A Nationwide Festivity

Directorate of Publications Division (DPD)

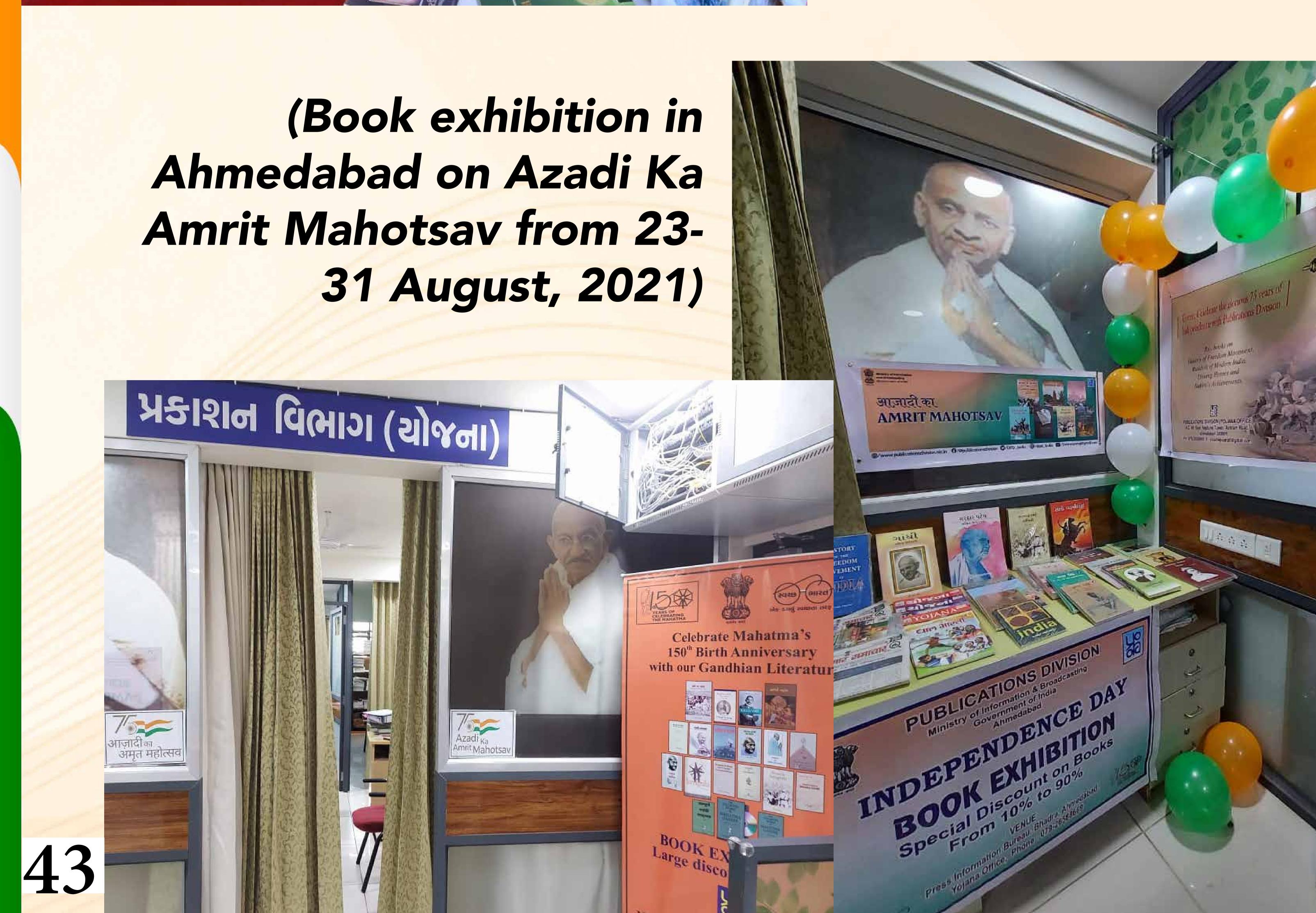
Book Exhibitions on freedom struggle held across India, receiving footfall of thousands of people. Employment News carried a special article on Unsung Heroes of Freedom Movement (Trilochan Pokhrel, pioneer of the Swadeshi Movement in Sikkim).

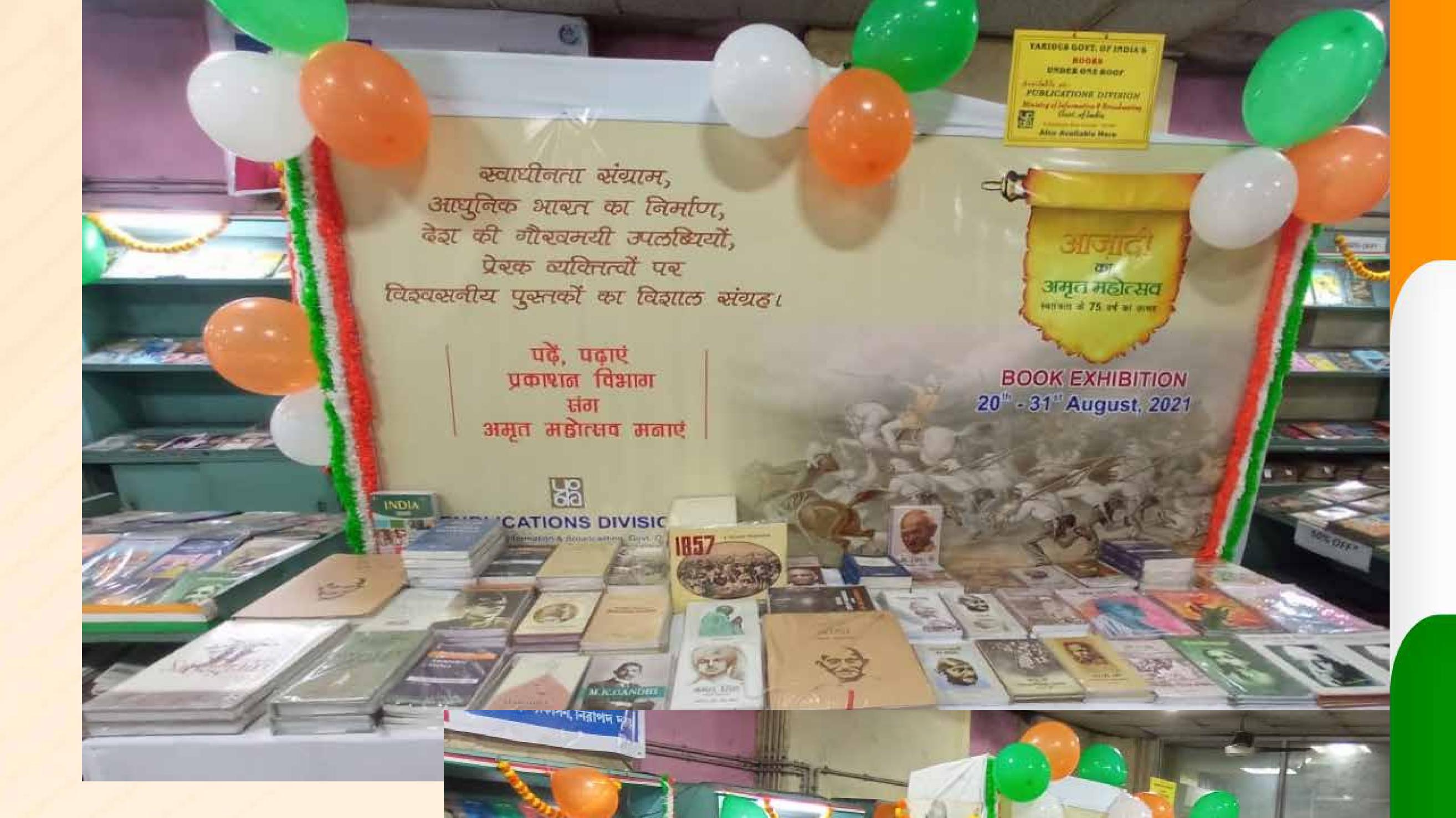
A special week-long social media series was launched on Tribal Freedom Fighters of India like Rani Gaidinliu, Nana Jagtap, Jatra Bhagat. A book review podcast series, Jashn-e-Azadi was also started.

Drawing Competition for children (Draw Your Favourite Freedom Hero) in collaboration with MyGov received over 4,000 entries and book cover designing competition for DPD's upcoming book Remembering INA Heroes has received over 9,000 entries.

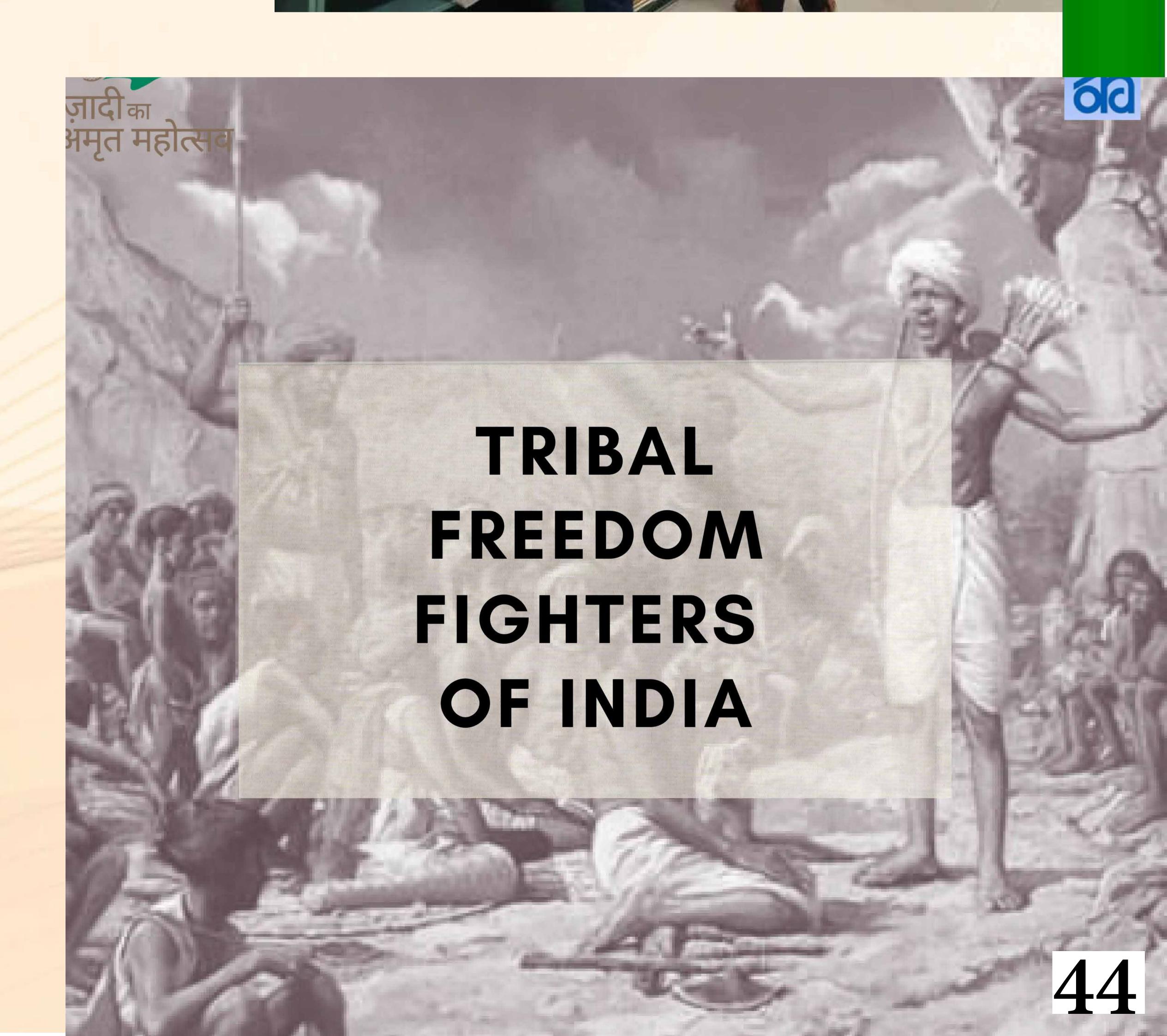

(Special Book Exhibition on Azadi Ka Amrit Mahotsav from 24th to 27th August, 2021 at Navi Mumbai)

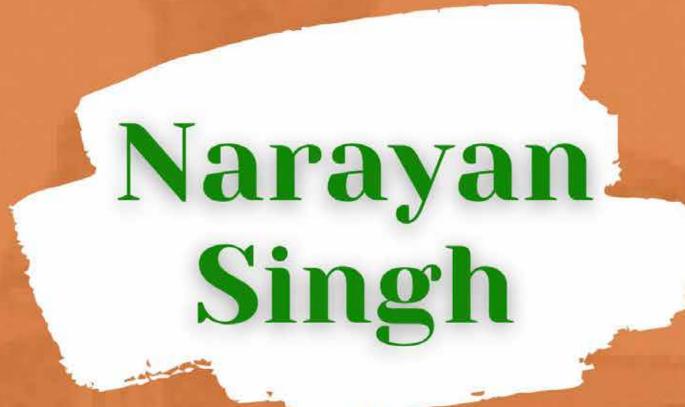

(Book exhibition on Mahatma Gandhi and the freedom fighters held at Kolkata)

One of the earliest known tribal leaders, Singh is considered the

first known hero of the War of Independence in Chhattisgarh. He was arrested in 1856 by the British authorities for looting a trader's grain stocks and distributing it amongst the poor during famine. He escaped from prison in 1857 and formed an army of 500 gunmen and fought with tremendous courage against the British.

भारत INDIA

वीर नारायण सिंह VEER NARAYAN SINGH

ACINUM

A peerless protagonist of tribal rights, he made the Munda people unite for neir political emancipation and infused in them the spirit of nationalism.

#AmritMahotsa

publicationsdivision D/DPD_India

ampit mahotgav Commemorating 75 Years of Independence

www.employmentnews.gov.in

www.rojgarsamachar.gov.in

Login to https://eneversion.nic.in/ to

VOL. XLVI NO. 21 PAGES 48

NEW DELHI

CAREER IN LIBRARY &

Vijay Prakash Srivastava

nowledge is power. Libraries can be Called repositories of knowledge. The shape of economies keep changing and economies are characterised in many ways. Today's economy is called knowledge economy. According to the World Bank, a knowledge economy is the economy that creates, disseminates and uses knowledge to enhance its growth and development. International Centre for Technical and Vocational Education and Training defines knowledge economy to be the one that is driven by knowledge and ideas rather than by material resources. The human mind is a creator as well as repository of knowledge. In many cases this knowledge is made available to others in forms of speeches, writings, etc. Ancient knowledge and wisdom can be found in writings of Maharshi Vyas, Khalil Gibran and many more like them. These writings are available in the form of books and manuscripts, etc. In contemporary world where technology is ruling the roost, knowledge is also shared through videos, blogs and podcasts. Institutions also create their own repository of knowledge

place where you find collection of books magazines and various other sources of knowledge. As students, we might be making use of these libraries on a regula basis. The fee students pay to their institute, also includes a library fee Particularly in higher studies and research, libraries become a highly significant support, as only limited number of books can be bought by an individua At libraries, one may find large number of

JOB HIGHLIGHTS

meant for use by their people. Library is a

UBI

Union Bank of India invites applications for online recruitment of 120 posts in Specialized Segment Last Date: 3.9.2021

Page: 23

NTPC

Limited invites NTPC applications for Medical and Finance Professionals Last Date: 2.9.2021

Page: 47

IRCON

IRCON International Limited applications for invites Engagement of Apprentices as per Apprenticeship Act

1961

Last Date: 13.9.2021 Page : 20

IAF

Indian Air Force invites applications Direct for Recruitment of Group 'C' Civilian Posts

Last Date: 30 days from date of publication Page: 24-26

@Employ_News @EmploymentNews Follow us

UNSUNG HERO WHO PI

Dr. Rajan Upadhyay & Prof. Binod Ma Bhattarai

alvaging India from the tyrannous clutches of the British Empire required a protracted struggle - a struggle that witnessed the birth of many heroes. While some heroes rose to fame and remained etched in our memories, some, who fought equally hard, did not get their share of limelight. But as citizens of India we ought to know about the unsung heroes whose contribution to India's freedom struggle somehow got lost in the pages of history. It is worth mentioning here that a lot of personalities from North East India too came out to fight the British rule and gave their lives to break the shackles of oppression. Trilochan Pokhrel is one such unsung hero of India's freedom struggle who deserves our salute.

Trilochan Pokhrel was born to Bhadralal Pokhrel and Januka Pokhrel and brought up at Tareythang Busty in Pakyong subdivision of East Sikkim in the last decade of 19th Century. During his youth, he was greatly influenced by the movements started by Mahatma Gandhi which were based on the fundamental principles of truth and nonviolence. While there is not much documented information about involvement in the earlier movements of

Ga

an

his

the

WEEKLY

subscribe e-version @ ₹ 400 per annum

21 - 27 AUGUST 2021

₹12.00

INFORMATION SCIENCE

books on a particular subject. We use libraries to add to our knowledge and collect references. We may wonder what would it be like to work in a library. A career in Library and Information Science provides opportunities to work in and manage the repository of books and other knowledge resources.

What is covered in Library and Information Science?

When you visit a library, you simply see

stacks of books arranged in a particular manner and an online or offline cataloguing system which helps find availability of particular books and their place in the library. However, Library Science is not restricted to just these. In fact, it is a fullfledged discipline of study at graduate and postgraduate level. As a student of this subject, you will go through a number of theoretical and practical topics, such as role of information and libraries in society, character-istics, nature, use and value of information, conceptual difference between knowledge and information, approaches to library classification, types of libraries (academic, public, special libraries etc), various formats of libraries (e.g. physical, virtual and digital), organization of library resources, cataloguing of library books and magazines etc., reference and information resources and their types/ categories, application of information technology in libraries-hardware and software for libraries, concepts and application of library automation, web based communication system in libraries, library legislation, bibliographic standards, preservation of library material, emerging

Continued on page 45

CHAN POKHREL

ONEERED SWADESHI MOVEMENT IN SIKKIM

hatma Gandhi, such as the Non Co-Movement and the Civil eration

UNSUNG HEROES

obedience Movement, his contemporaries k in his native village recall his active

Trilochan Pokhrel a.k.a. Gandhi Pokhrel

olvement in the Quit India Movement of 12. Pokhrel is said to have stayed with ndhiji at the Sabarmati Ashram in Gujarat the Sarvodaya Ashram in Bihar. During stay there, Pokhrel spent his time spinning Charkha and rendering his services for

the ashrams and assisting the Mahatma in his daily affairs. He was so influenced by Gandhiji's teaching and his lifestyle that he would visit his native village donning clothing similar to what Mahatma Gandhi wore. This combined with his undaunted courage and spirited patriotism won him the epithet of 'Gandhi Pokhrel.' Also, Pokhrel used to greet elders in the village with 'Vande Mataram'. This prompted some people in his village to refer to him as 'Vande Pokhrel'.

In 1861, the erstwhile Kingdom of Sikkim and the British Empire signed the Treaty of Tumlong, which effectively made the presentday Northeastern state a protectorate of the British Indian government with the objective of using the Kingdom as a trade route. Three decades later, the British established a formal protectorate over Sikkim fully assuming the responsibility of the Kingdom's defence and external affairs. It was in this context of growing British influence on Sikkimese affairs that Trilochan Pokhrel took upon his shoulders the responsibility of educating and organizing the people of Sikkim to take up a peaceful struggle against the British Empire.

Dadhiram Dhamala of Amba Gram Panchayat, recalls "Bande Pokhrel never

Continued on page 46

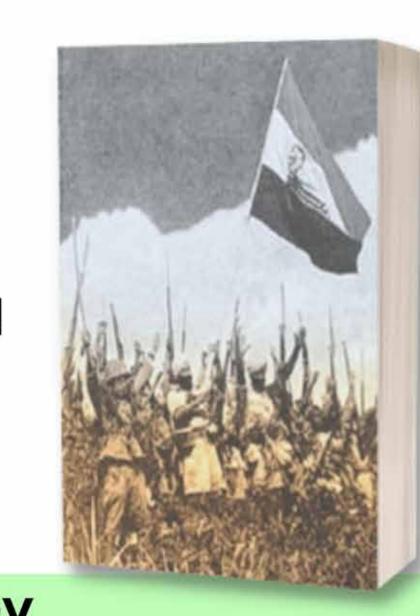
DESIGN A BOOK COVER

for an upcoming book

Remembering INA Heroes

PUBLICATIONS DIVISION

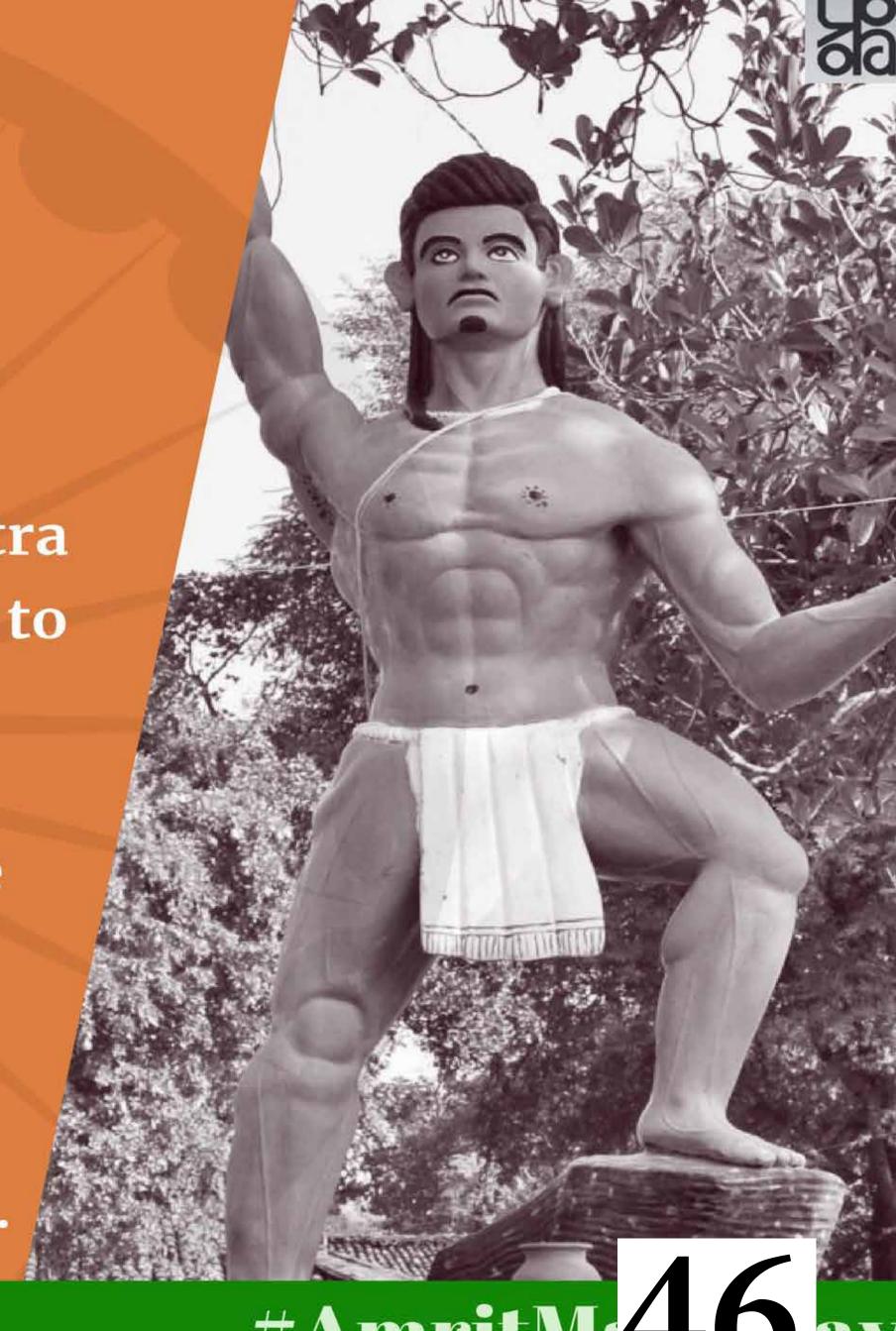
Submit your entries at MyGov

Last Date of Submission: 15th September, 2021

JATRA BHAGAT

The founder of Bhagat Movement in Chota Nagpur (Jharkhand), Jatra guided his fellow mates to disobey regulations imposed by the British rulers. His followers are called 'Tana Bhagats'. Around 1921, they also took part in the Non-Cooperation Movement.

#AmritM: 4 av

(apublications division

(DPD India (a)/dpd India

A Nationwide Festivity

Press Information

Bureau

- PIB and its regional offices organised 37 webinars for awareness on various aspects of the freedom struggle. Major themes include contribution of unsung freedom fighters, rebuilding the spirit of patriotism, regional freedom fighters etc. with over 4,000 participants across different cities in India
- More than 30 articles published on the topics like Women Freedom Fighters, Importance of Azadi ka Amrit Mahotsav, Human Development after Independence, etc.
- More than 15 quiz competitions were organised by PIB regional units on the various theme of Azadi ka Amrit Mahotsav
- Over 360 press releases by PIB headquarters and regional units

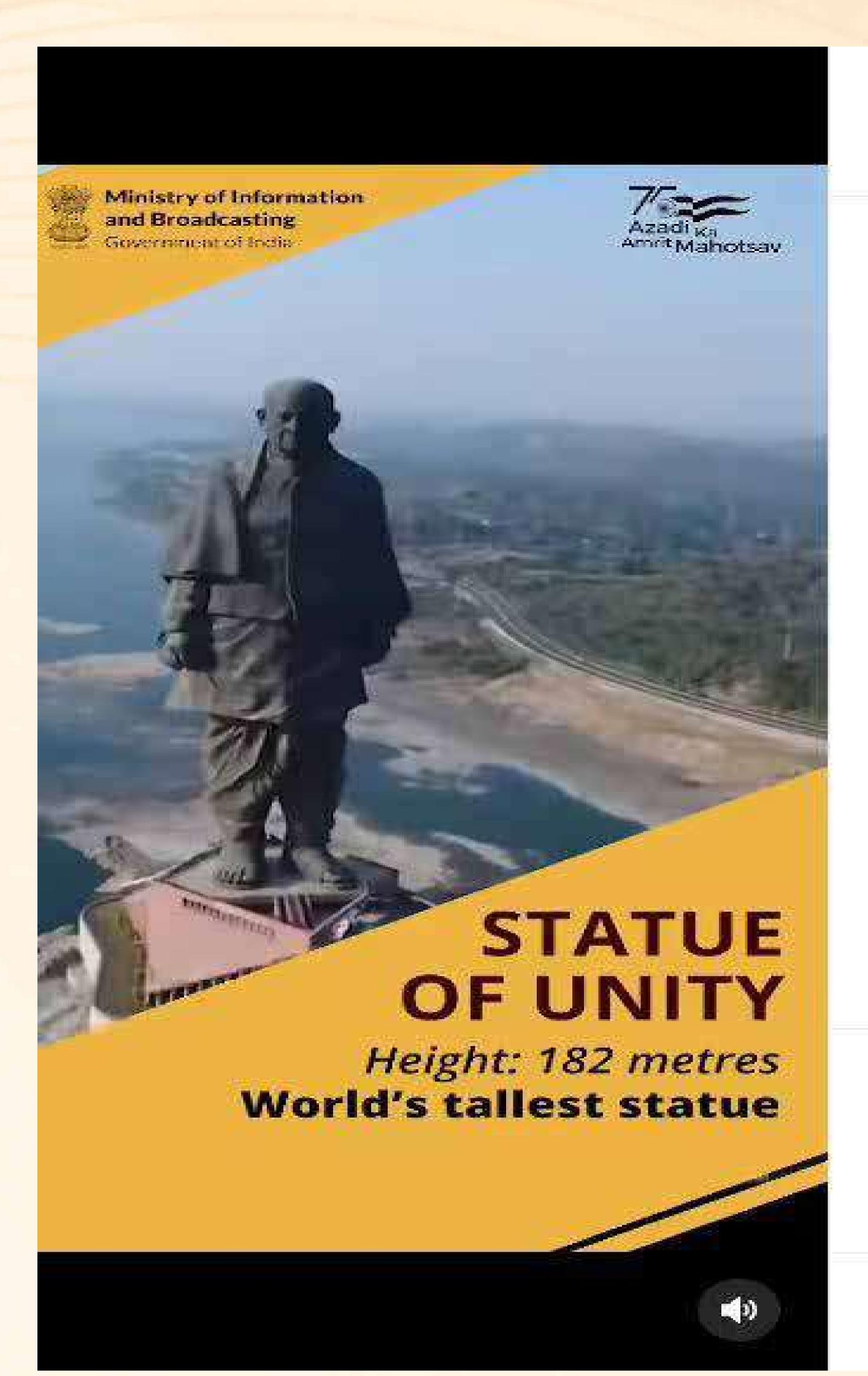
Jan Bhagidari through Social Media

SPECIAL BOUQUET OF SOCIAL MEDIA ACTIVITIES INCLUDE:

- Awareness videos on 8 iconic
   blue flag beaches of India
- Photo Feature contest on social media handles of I&B
- A series of posts on Constitution, languages, sweets, festivals etc. highlighting the theme 'Unity in Diversity'

IMPACT:

- More than 3,000 Tweets and 4,000 Retweets by media units for Iconic Week
- #IconicWeek garnered 4.73 Million reach
- #AmritMahotsavgarnered 17.2 Million reach
- #AzadiKaAmritMahotsav garnered

Ministry of Information

and Broadcasting

Government of India

mib india 🌼 • Following

Amit Trivedi, Neuman Pinto, Nikhil D'souza, ... Amitabh Bhattacharya • Aazaadiyan (Pairon Ki Bediyan)

mib_india 🏶 Continuing the festivities of 'Azadi Ka #AmritMahotsav', let's marvel at the engineering feats that prove that the leap of New India is not somewhere far, but is happening now!

Have a look at some of the truly iconic sites during this #IconicWeek.

Share and spread the pride.in

@official.anuragthakur

@ministryofculturegoi

@amritmahotsav

@pibindia

@airnewsalerts

@ddnews_official

1w

AUGUST 27

Add a comment...

mib_india 🌼 • Following Amit Trivedi, Shruti Pathak, Divya Kumar • Shubhaarambh

mib india PNo celebration in India is complete without the traditional 'mithas'. So this Iconic Week, let's delve into the celebrations of Azadi Ka #AmritMahotsav by rejoicing some mouth-watering sweet delicacies of India.

Let us know in the comments below which is your favourite Indian sweet from your region?

@official.anuragthakur

@amritmahotsav

@pibindia

@ddnews_official

@airnewsalerts

@ministryofculturegoi

Liked by bhadradork and 1,525 others

AUGUST 26

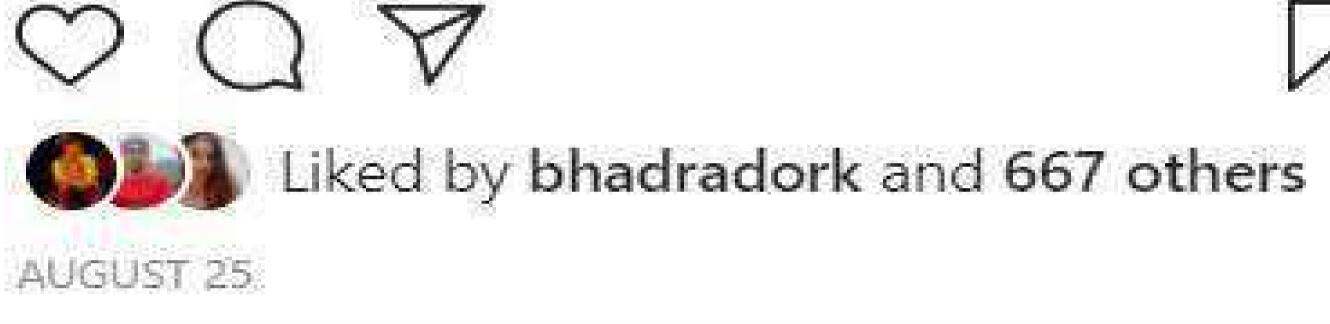
Add a comment...

Post

Add a comment

Post

tl Anurag Thakur Retweeted

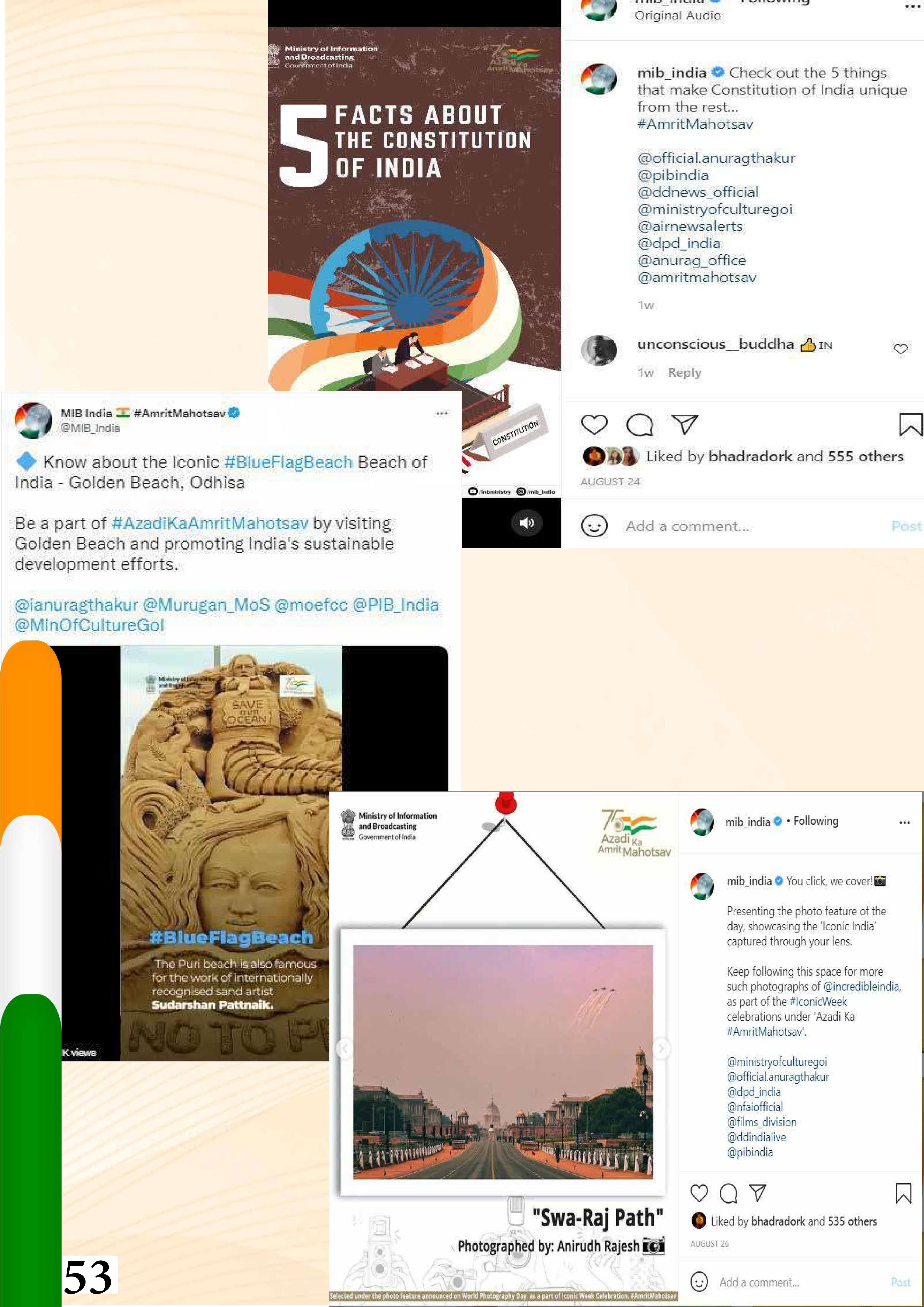

MIB India ____ #AmritMahotsav 💸 @MIB_India - 18h Carrying forward the enthusiasm for #IconicWeek of

#AzadiKaAmritMahotsav, catch a glimpse of the activities lined up for August 27, 2021 by various media units of @MIB_India.

Be a part of #AmritMahotsav ** & join us in celebrating 75 years of India's Independence.

G Kishan Reddy @ @kishanreddybjp · Aug 27

05 Media Coverage

1&B Ministry to mark India's 75th Independence Day

Week-long programmes lined up for students, embassies

SPECIAL CORRESPONDENT NEW DELHI

Information and Broadcasting (I&B) Minister Anurag Thakur will be launching a week-long set of activities around the theme of India's 75th Independence Day, or Azadi ka Amrit Mahotsav, in India and at its embassies abroad between August 23 and 29, including film shows, quizzes, dramas and skits, and the launch of an ebook, Making of the

Anurag Thakur

tional broadcaster, Doordarshan.

The All India Radio would be pitching in by broadcasting old recordings of speeches by leaders of the freedom movement and of women leaders of the past.

The National Film Deve-Corporation lopment (NFDC) would also be organising a film festival on its OTT (over-the-top) platform, www.cinemasofindia.com, and an online interaction session for film students and Indian embassies

महोत्?सव

हिन?ह्र?तान

सां २?इतिङ र

વારસા વિષયો પ

આપી આઝાદ

ਮहोट?સવ પર ઉ

लोडोने हेश

आगण आवर

કાર્યક્રમમાં કલર

છાત્રોએ આઝાદી

पर એક पार

ભજવ્યું.કાર્ચક્રમમ

સંપર્ક કાર્યાલય,ગ

આચોજીત વકૃત?વ

એક पात्र अभिष

વિજેવાઓને પુરર

බාුම් ටමු බාරාවම මිවාරා බරාවා

అమ్యత్ మహోత్యవ్

దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం తరుగుబాటు బావులా ఎగరేసిన వారి పోరాట స్వూర్తి కారణంగా విదేశీ కుట్రబారుల ఆటలెప్పడా సాగలేదు. ఉప్ప సత్యాగహాలూ, విదేశీవన్ల బహిష్మరణలూ, క్విట్ ఇండియా వంటి ఉద్యమాలు రవి అస్తమించని ట్రెటిష్ సాయాజ్యపు పునాదుల్లొ కదిలించాయి. భారత భుజల స్వాతంత్ర్యకాంక్షను అజబివేయాలనుకొన్న బ్రిటీష్ వారు సువీశాల భరత అందాన్ని రెండుముక్కలుగా (భారత్-పాడిస్తాన్) చేయగవిగారే తప్ప దేశాన్ని పదిలిపోక తప్పలేదు. వీరందరి త్యాగఫలం కారణంగానే అగస్టు 15, 1947 అర్ధరాడ్రి భారతదేశానికి స్వారం(త్యం సిద్ధించింది. ఆ సమయంలో, మగతా దేశంలో ఉన్న పరిశ్రీతికి భిన్నమైన రాజకీయ పరిశ్రీతి, ప్రస్తుత తెలంగాణ రాష్ట్రంలో నెలకొని ఉంది. ట్రిటీష్ వారు దేశాన్ని వదిలి వెళ్ళు, భారశలేశంలో విలీసమవ్వారా, వద్యా అన్న విషయాన్ని, తమ ఆధీనంలో ఉన్న హైదరాబాద్, జనాగధ్, మైసూర్, ట్రానెస్ కోర్ వంటి సంస్థానాల ఇస్టానికి వదిలివేఆడు. ఆ విధంగా ఇక్కడి భ్రజలు అటు బ్రీటిష్ పాలనలో మగ్గతూ, మరో వైపు నితాం నిరంకుశ పాలనకు వృతిరేకంగా పోరాదారు. చెవరకు అవరేషన్ పోలో పేరిట సర్వార్ పటేల్ నేశ్చత్వంలో భారతపైన్యం చేపట్టిన సైనిక చర్య వల్ల నిజాం భారతదేశంలో హైదరాబాద్ ను విలీసం యదానికి తలొగ్రవలసి వచ్చింది.ఈనాడు మనం పీలుస్తున్న స్వేర్స్ వాయువులు అప్పటి స్వారంత్ర్య సమరయోధుల త్యాగఫలాలు, స్వారంత్ర్య దినోత్సవ వేళ వారినందరినీ స్వరించుకోవడం దేశ భుజలుగా మనందరి కర్తవ్వం ఆజాదీకా అమృత్ మహేత్సవ్ సందర్భంగా స్వాతం(త్యపోరాటంలో ్మాగాలు చేసిన కొందరు తెలుగువారిని స్వరించుకుండాం.మౌళ్వి

పేరొందిన బిట్యాల జలమ్మ (1895–1985) వాకలి జలమ్మగా చెందింది. నెట్టి చాకరి నిర్మూలన, మహస్వామ్యం, విముక్త, భూస్వాములపై జరిగిన తిరుగుబాటు ఉద్యమంలో అందరికీ న్యాయవారి, సామాజిక కార్యకర్త, రాజకీయవేత, భారత ్రేరణగా నిలిచారు. వరంగల్ జిల్ల కృష్ణాపురంలో జన్మించిన రాజ్యాంగ నభ, భారత స్థుణాళికా సంఘం సభ్యరాలుగా ఆమె ఆంధ్ర మహానభతో పాటు ధారత కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ పనిచేశారు. సుహిళల విముక్తి కోసం పనిచేసిన థుజా కార్యకర్త. వ్యతిరేకంగా పనిలేకారు. నిజాం పాలకులకు అనుకూలురైన సాంఘిక సంక్షేమ బోర్తు వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుతాలిగా పనిలేకారు. నిరంకుశ భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా నిర్వహించిన 1923 లో బండియన్ నేషనల్ కాంగ్రెస్ తన స్వస్థలమైన పోరాటాలకు ఆమె ఇబ్లు కేంద్రంగా ఉందేది. 1896 మే 28 న కాకినాదలో సమావేశమైనప్పుడు, ఆమె స్వచ్ఛంద సేవకురాలుగా

వ్యతిరీకంగా పోరాదారు. స్వామి రామానంద తీర్ల బాల్వనామం అంద్ర మహాసభ విర్నాటైన నాటి నుండి ఆయన ఆ స ఈ వాడి జరిగింది. అందమాన్ నికోచార్ దీవులలోని సెల్యులార్ - వెంకటేష్ ధాష్ట్ర రాష్ట్ర ఫైటికర్. అయితే సన్యాసం స్వీకరించిన కార్యకలాపాలలో చురుకుగా పాల్వెన్నారు. హైదరాబాద్ -(కాలా పానీ) జైలుకు ప్రాదరాబాద్ సంస్థానం నుంచి పంపిన తర్వాత తన పేరును స్వామ రామానందతీర్ణగా మార్చుకున్నారు. విముక్తి కోసం పోరాడి జైలు శిక్ష అనుభవించారు.కొండా లక్ష ఖైరీలలో మొదటివారు. 1857 లో జరిగిన భారత సిపాయిల నిజాంతోపాటు ఆయనకు మద్దతుగా నిలిచిన బ్రిటీషర్లపై వాషాజీ (1915?2012) వాషాజీ ఆదిలావాద్ ఉల్లా (స్టుస్త కిరుగులాటు సమయంలో హైదరాబాద్ రాష్టులో ట్రిటిష్ వారికి పోరాదారు.నిజాం పాలనకు వ్యకిరేకంగా పోరాడిన భముఖ నిర్మల్ జిల్లా) వాంకిడి గ్రామంలో అన్నించారు. ఆయన 19 ్యతిరేకంగా పోరాడిన ఒక విషవకారుడు. హైదరాబాద్ లోని నాయకుంలో బద్దం ఎల్ల రెడ్డి (1906–1979) ఒకరు. లో మహాత్మా గాంధీని కలుసుకుని 1942 లో క్నిట్ ఇండి బ్రిటీష్ రెసిడెన్స్ప్ దాడి చేసినందుకు గానూ అయన్ను జవహర్లాల్ నెహ్లూ సోషలిస్టు అలోచనలతో ఎల్ల రెడ్డి ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు. 1947-48లో తెలంగాణ సాయ టరీశారు. హైదరాబాద్ కోరిలో ఉన్న ఉస్మానియా ప్రభావితులయ్యారు. అంద్ర మహోసభ కార్యకలాపాల్లో పాల్వాన్. పోరాటంలో నిజాంకు వ్యక్తరేకంగా, రజాకార్లపై యు విశ్వవిద్యాలయి. మహిళా కళాశాల వద్ద ఆయన స్వారకం 1938 నాటి నిరసన కార్యక్రమాలలో అరెస్ట్ అయి తెక్ష. చేశారు.తెలంగాణలోని వరంగల్ జిల్లకు చెందిన తిరువరం నిర్మించారు. ఆ రహదారినే ఇప్పుడు తుల్లెబాజ్ భాన్ రోడ్నగా. అనుభవించారు. ఒక ఉదారవాద సంస్థగా మొదలై నిజాం. హయగ్రీన చారి. (1916–1991) హైదరాబాద్ నిజా పిలుస్తున్నారు.నైటింగేల్ ఆఫ్ ఇండియా. అని పిలుచుకునే వ్యతిరేక బక్క క్రుంట్గా తీవరూనం దాల్చిన అంద్ర మహానభకు. దురాగతాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాదారు. అయన మహాత్మగా పరోజిని నాయుడు (1879-1949) కవయిత్ర. స్వాతంత్ర్యం ఆయన (పధాన కార్యదర్శిగా పనిచేశారు.నిజాం పాలన నుంచి అనువరులు. రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ వ్యవస్థాపకులలో ఒకరు. వరం డ్రజలకు విముక్తి కచ్చించరానికి జరిగిన పోరాటంలో పాల్గాన్న జిల్లాలోని ఇంగుర్తి గ్రామంలో చేవులపల్లి వెంకటేశ్వరం నాయకత్వంలో సామాజిక సామరస్వం కోసం ఆమె బ్రధానంగా స్వాతంత్ర్య సమరయాధులు సర్వార్ జమలాపురం కేశవరావు (1917–1984) జన్మించారు. ఖమ్మంలో ఉన్నత పాఠశా కృషి చేశారు. ఆమె జండియన్ నేషనల్ కాంగ్రౌమ్ అధ్యక్షురావిగా, (1908–1953). నిజాం కళాశాలలో జరిగిన పందేమాతరం చరువుతుండగా ఆంధ్ర మహాసథ 3 వ సమావేత ఓ రాష్ట్ర గవర్మర్గా నియమితులైన తొలి భారతీయ మహిళ. ఉద్యమంలో ఆయన పాల్విన్నారు. పయోజన విద్య కోసం రాత్రి పాల్విన్నారు. విద్యార్థ ఉద్యమంలో చురుకుగా పాల్విన్ ని 1931లో అందన్లో జరిగిన రెందోరొండ్ టేబుల్ కాన్ఫరెన్స్ లో బడులు నిర్వహించిన వారిలో ఆయన ఆద్యుడు. హైదరాబాద్ పాలనకు వ్యక్తిరేకంగా నిరసన కార్యక్రమాలు నిర్వహించ గాంధీతోపాటు అను కూడా పాల్చిన్నారు. 1947లో అను స్టేట్ కాంగ్రెస్ ఏర్పాటులో క్రియాశీలకంగా వ్యవహరించి ఆ ఉప్పానియా విశ్వవిద్యాలయంలో వీఎ చదువుతూ హైదరాణ యునైటెడ్ ట్రాఫిన్సెస్ (హర్వ ఉత్తర ఇవదేశ్) గవర్వర్ గా సంస్థ మొదటి అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికయ్యారు.ముఖం లో వందేమాతరం ఉద్యమం నిర్వహించారు. నిరసనం నియమితులయ్యారు.భారతీయ రాజనీతిజ్జరు, కవి, కథా మొహియుద్దీన్ (1908–1969). ప్రముఖ ఉద్దా కవి అయిన పాల్వొన్న అయనను నిజాం ప్రభువులు విశ్వవిద్యాలయం న రచయిత మారపాటి పానుమంతరావు (1885 - 1970). పర్మ ముఖ్యాల మొహియయుద్దీన్ నిజాం పాలనకు వృతిరేకంగా బహిష్టరించడంతో 1938 లో జబల్ ఫూర్ ఇర్ట్స్ కాలేక భూషణ్ అవార్మ గ్రహీత. 1921 లో నిజాం రాష్ట్ర అంద్ర నిర్భయంగా డ్షకలను సమోకరించి పోరాడినందుకు నిజాం గ్రామ్మయేషన్ షార్ష చేశారు. ఆంధ్ర మహాసభ నల్గొండ : మహాసభ మొదది ప్రధాన కార్మదర్శిగా పనిచేశారు. ఆ తరువాత బ్రభుత్వం మోస్ట్ బాంటెడ్ గా బ్రకటించింది. హైదరాబాద్ కమిటీ అధ్యక్షుడిగా పనిచేశారు.స్వాతంత్ర్య సమరయోధు ఆ సంస్థను హైదరాబాద్ రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ట్ విలీనం చేశారు. సంస్థానాన్ని భారతదేశంలో విలీసం చేయడానికి ఆయన నిజాంకు వృతిరేకంగా అనేక వ్యాసాలు రాసిన జర్మ ఆయన 1937 లో ఇందూర్ (గుజామాబాద్) లో జరిగిన 6 వ తీవ్రంగా కృషి దేశారు.ఆంధ్ర మహాసథ సధ్యులైన రావి షోయజుల్ల ఖాన్ (1920-1948). హైదరాబాద్ సంస్థాన ఆంధ్ర మహాసభకు అధ్యక్షత వహించారు. ఆయన 1951 నుండి నారాయణ రెడ్డి (1908-1991) హైదరాబాద్ విముక్తి అమాయకులపై జరిగిన దారుణాల గురించి రాయద 1954 వరకు హైదరాబాద్ మొదటి మేయర్ గా పనిచేశారు.కె... పోరాటం.. తెలంగాణ సాయుధ పోరాటంలో పాల్విన్న ఇమ్రాజ్ పత్రికను ప్రారంభించారు. ఆయన ఖమ్మం జిల రంగా రెడ్డిగా భ్రసిద్ధలైన కొండా వెంకట రంగారెడ్డి భ్రముఖులలో ఒకరు.. ఆయన పరోపకారి, సంఘ సంస్వర్త, అన్నించారు. నిజాంకు వ్యతిరేకంగా పత్రికలలో రాసినందుకు (1890-1970), తెలంగాణ జాగీర్మార్లపై పోరాడిన స్వాతంత్ర్మ పార్లమెంటేరియన్. తెలంగాణ ఉద్యమానికి నాయకత్వం సంవత్సరాల వయస్సులో నిజాం రజాకార్లు ఆయనను వ సమరయోధురు. హైదరాబాద్ రాస్ట్రాన్ని స్వతంత్ర భారతదేశంలో వహించారు.సుద్ధాల హాసుమంతు (1908-1982) చేశారు.పాములపాస్తి వెంకట నరసింహారావు (1921-20 విలీనం చేయదానికి నిరాకరించిన రజాకర్లలో పోరాదారు. భూస్వాములు, నిజాం అజచివేత పాలనకు వృతిరేకంగా ప్రశాంగ హైదరాబాద్ రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్య సంగ్రామంలో చురుక అంభ్రప్రదేశ్ ఉప ముఖ్యమంత్రిగా పనివేశారు. తెలంగాణలోని - పోరాటంలో పాల్గొనదానికి తెలంగాణ భుజలకు (పీరణగా కవిత్స - పాల్గొన్నారు. 1921 లో కరీంచగర్ ఉల్లలో జన్మించారు. ని రంగారెడ్డి జిల్లా ఆయన పేరుతోనే ఏర్పాటైంది.శెలంగాజలో నిలిచింది. దొర, గడీల పాలనకు వృతిరేకంగా పోరాదారు. ఈ ఆదేశాలను ధిక్కరిన్నూ ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో జాకీ నిజాం పాలనపై తిరుగుబాటులో భ్రముఖ నాయకురాలుగా పోరాటం భారతదేశ చరిత్రలో తెలంగాణ తిరుగుబాటుగా భునిద్ధి జెలదాను ఎగురవేసారు. నిజాం పోలీసుల న భ్రసిద్బలు, విస్మూరు దేశ్ముఖ్ గా పిలవబడే జమాందారు. సమానత్వం ఆయన రచనలలో భ్రధానాంశాలు దుర్వబాయి దేశ్ పూడేలోని ఫెర్వనన్ కాలేజీ, బొండాయ్ (స్టర్నుతం ము రామచంట్రారెడ్డి ఆగడాలపై తిరగబడిన ఆమె, తెలంగాణ ప్రాంత - ముఖ్ (1909 – 1981) స్వాతంత్ర్య సమరయాధురాలు, విత్వవిద్యాలయం, నాగోపూర్ యూనివర్సిటీలలో చదుపుకున్నా కార్యక్రమాలలో చురుకుగా పొల్చిన్నారు. నిజాం ప్రభుత్వానికి అమె 1937 లో అంద్ర మహికా నభను స్వాపించారు. కేంద్ర నిజాం మార్ ఉస్మాన్ అలీ ఖాన్ను చంపదానికి ప్రయత్ని పూర్వ హైదరాబాద్ రాష్ట్రం గద్వాల్ జిల్లాలోని బోరవెల్లి పనిచేసి ఖాదీ ఎగ్జిబిషన్ బాధ్యతలు నిర్వహించారు. ద్రవేశానికి బాంబు విసిదారు. దాశరథి కృష్ణమాచార్యులు, చిన్న పయను గ్రామంలో గురవరం ద్రుతాపరెడ్డి (1896–1953) జన్మించారు. అనుమతి లేనివారిని లోపలికి ద్రవేశించకుండా చూసుకోవడం నిజాంకు వ్యతిరేకంగా ద్రుజలను కదిలించే కవితలు రాశా ఆయన గోల్పొంది ప్రతికను ప్రారంభించి తన సంపాదకత్వంలో ఆమె బాధ్యత, జవహర్లాల్ నెస్టవరాను సమావేశం లోపలికి మహిత్మా గాంధీ సందేశాన్ని తన రచనల ద్వారా తెలంగ నడిపించారు. ఈ పత్రిక తెలంగాణ (ఘజలలో రాజకీయ అనుమతి పత్రం లేదనే కారణంతో ఆపివేశారు. దానితో (ఘజలకు చేరువచేశారు. దేశభక్తితో కూడిన రచనలు చేసి కె అవగాహనను పెంచింది. భ్రతాపరెడ్డి 1920–1948 మధ్య ఎగ్జిబిషన్ నిర్వాహకులు అమెను మందలించారు. కానీ తన గాణ స్వాతంత్ర పోరాటాన్ని భ్రభావితం చేసిన భ్రముఖు కాలంలో తెలంగాణలో సొంఘిక, సొంస్మతిక విధులనే ఖచ్చితత్వంతో చేపట్టనని ఆమె వివరణ ఇచ్చారు. ఒకరిగా నిలిచారు.ఈతరం వారికి ఆనాటి మన నాయక

తప్పించుతోవడానికి నిరంతరం రహస్య జీవితం గడిపా సంచలనం సృష్టించారు. నారాయణరావు సవార్*తో* పాటు న ఇద్దరు (జగదీష్ ఆర్మ మరియు గండయ్య ఆర్భ) చివరి నిజా 1947 దీసెంజర్ 4 న కింగ్ కోలి ప్యాలెస్ సమాపంలో నిజా

આઝાદીના અમૃત મહોત્સવ પર વિશેષ કાર્યક્રમનું આય

ગુજરાત सत्ता प्रतिनिधि-ભાવેશ મુલાણી

भारत सरहारना क्षेत्रीय લોક સંપર્ક કાર્યાલય,ગોધરા દ?વારા આઝાદીના અમૃત महोद?सव पर गोधरा તાલુકાના વાવડી બુર્ઝગ ગામ भाते आवेली डलरव विधावयमां यित्र प्रदर्शन तेमक विशेष डार्डिमन् આયોજન કરવામાં આંદ?યું. आ डार्यङ्गने गोधराना श्रीभान धारासिल?य સી.કે.રાઉલજીએ કાર્યક્રમના अह?यक्षा र?थाने रही કાર્યક્રમને ખુંલ્?લો મુક્યો. આ કાર્યક્રમમાં ઉપર?શિત જન સમુદાયે આઝાદીના સ્?વતંત્ર વીરોએ આપેલ બલીદાનને પોતાના જીવનમાં ઉતારવા

अन्रोध ड्यॉ.आग्राहीना अभूत महोत?सव विशेष કાર્યક્રમમાં શ્રી સી.કે.રાઉલજી દારાસભ?યશ્રી, શ્રી વિપુલ કાંકણપુરના

જ્ઞાને શભાઇ ગોડબોલે શ सार्विकिं डोलेक ओई र ओक्सरश्री तेमक स्वरत क

अ। य। य श्री, प्रो इं स २ विद्यालयना ट्रस्टी श्री क्येश

ప్రసరుజ్జీపనోద్యమంలో చురుకుగా పొల్గొన్నారు. నాయకత్వం లికెట్ తీసుకొన్న తర్వాతే అమె నెట్టారాను లోపలికి సాగించిన పోరాటాలు, చేసిన త్యాగాలూ, తెలియతెప్పి, వా పహించారు. నిజాం నిరంకుశత్వాన్ని ధిక్కరించి, ప్రజల విముక్తి అనుమతించారు. తన విధిని డైర్యంగా దేసినందుకు వెట్టారా స్వూర్తిడాయకంగా నిలవదమే ఆజాదీకా అమృత్ మహోగ కోసం కృషి చేశారు. 1930 లో మెదక్ జిల్లాలోని జోగిపేటలో ఆమెను ప్రశంసించారు. సంగం లక్ష్మీబాయమ్మ (1911-1979) ముఖ్య ఉద్దేశ్వం. జరిగిన ప్రజల ప్రసిద్ధ పోరాట సంస్థ - నిజాం అండ్ర స్వాతంత్ర్య సమరయోధురాలు. విద్యావేత్త, చిత్రశారిణి, అర్ధ జ్రీమిఖాస్ పటేల్, భారత సమాచార సర్వీసు ఆధిక

ഹാത്മാ മാതൃഭൂമി സ്റ്റഡി സർക്കിൾ '-ാം വാർവ്മികത്തിലേക്ക്

ന്ത്രത്ത്യത്തിന്റെ എഴുപത്തിയഞ്ചാം വാർഷികാഘോഷവും മഹാത്മാ മാത്രഭുമി സുഡി സർക്കിഗ **ചികാഘോഷവും കെ. ബാബു എം.എൽ.എ. ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യുന്നു**

വാങ്കുളം ▶ തിരുവാങ്കുളം ത്താ മാത്വഭൂമി സുഡിസർ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഇരു റിയേഴാം വാർഷികത്തിലേ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ എഴുപ യഞ്ചാം വാർഷികാഘോഷ മഹാത്മയുടെ 27-ാം വാർഷി ഘാഷവും തിരുവാങ്കുളത്ത് ന ചടങ്ങിൽ കെ. ബാബു ദ്ഘാടനം ചെയ്തു.

ഡൻറ് എം.ആർ. ക്ഷനായി.

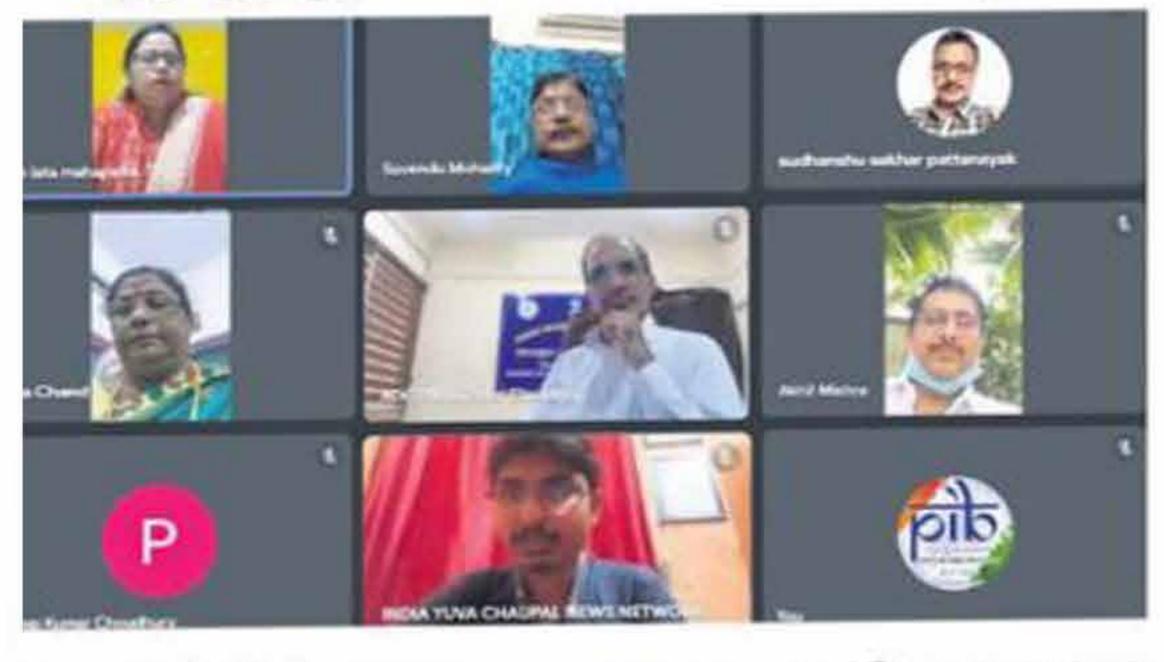
വാദി കാ അമത് മഹോത്സ

ത്തിന്റെ 75-ാം വാർഷികാഘോ ഷങ്ങളുടെ ഉദ്ഘാടനവും എസ്. എസ്.എൽ.സി., പ്ലസ്ടു വിദ്യാർ ത്ഥികഠംക്കുള്ള വി.കെ. പ്രഭാക രൻ മാസ്സർ സ്കാരക അവാർഡ് വിതരണവും എം.എൽ.എ. നിർ annly.

ജില്ലാ ഫീൽഡ് എക്ലിബിഷൻ ഓഫീസർ എൽ.സി. പൊന്നു മോൻ മുഖ്യപ്രഭാഷണം നടത്തി. ഫീൽഡ് ഔട്ട് റീച്ച് ബ്യൂറോയു ടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ നടത്തിയ വിവിധ മത്സരങ്ങളെടെ സമ്മാന

യ്ക്ക് നഗരസഭാ ചെയർപേഴ്സൺ രമ സന്തോഷ് നേത്രത്വം നൽകി. നഗരസഭാ വൈസ് ചെയർമാൻ എ. പ്രദീപ് കുമാർ അധുക്ഷത വഹിച്ചു.

ചടങ്ങിൽ നഗരസഭാ അം ഗങ്ങളായ കെ.വി. സാജു. രോഹിണി കൃഷ്ണകുമാർ, എൽസി പി. കുര്യാക്കോസ്, റോയി, യു ണിറ്റ് ഉപദേശക സമിതി അംഗം പി.പി. അജിമോൻ, സെക്രട്ടറി അഭിരാമി ജയന്ത്, ട്രഷറർ വൈ ഷവി ഗോപൻ, മാതഭ്യമി പ്രതിനി

ଗ୍ମଗୁହଣ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ସ୍ୱାଧୀନତା ନ୍ଦୋଳନ ସମୟରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଭାବେ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ । ଭକ୍ତ କୋରାପୁଟ ଜିଲାରୁ ଲକ୍ଷୀ ଧା, ଶାତି ଶବରଙ୍କ ଭଳି ଅନେକ ରହିଥିଲେ । ସଂଗ୍ରାମୀ ମନେ ତ୍ୟାଗକୁ ଧାଇଲେ ଇତିହାସ ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଯିବ ାଲି କନକଲତା କହିଥିଲେ ।

କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପତ୍ରସ୍ତଚନା ° ଆଞ୍ଚଳିକ ଜନସମ୍ପର୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ରାଜିନ୍ଦର ମହାନିଦେଶକ ଧିରୀ ପାଇକ ବିଦ୍ରୋହ ସମ୍ପର୍କରେ ଲୋଚନା କରି ଏଥିରେ ଓଡ଼ିଶାର

ଯୋଗଦାନ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ବୀରମାନଙ୍କର ଅବଦାନର ସ୍ଥତିଚାରଣ କରିଥିଲେ । ଆଞ୍ଚଳିକ ଜନସମ୍ପର୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଅଖିଳ କୁମାର ମିଶ୍ର କହିଥିଲେ ଯେ ମନ୍ନଷ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇ ଜନ୍ମ ହୋଇଛି । କର୍ମ ଓ ଉନ୍ନତ ଚିନ୍ତାଧାରାର ଉପଯୋଗ ବିନା ସ୍ୱାଧୀନତା ମୂଲ୍ୟହୀନ ମହାନ୍ତିଙ୍କ ହୋଇପଡିବ । ଶ୍ରଭେନ୍ଦ୍ର ଆୟୋଜିତ ଏହି ସଂଯୋଜନାରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ମରେ ଆଞ୍ଚଳିକ ଜନସମ୍ପକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ଅଧିକାରୀ ମହେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଜେନା, ମନମୋହନ ପାଡ଼ୀ ପ୍ରମୁଖ ବହୁ ଅଧିକାରୀ, ଛାତ୍ରୀଛାତ୍ର ଏବଂ ସାଧାରଣ କରିଥିଲେ । ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଜନତା

ಆಜಾಬಿಕಾ ಅಮೃತ ಮವಾತ್ಸವ : ಲಜನಲ ಜಿಐ ಲವ ಬ್ಯಾರ್ ಅಧ್ಯರ್ಧಂಲ್ ಫ್ರಿದಮ ವಾತ

आजादी का अमृत महोत्सव के तहत मनाया जा रहा है 'आइकॉनिक वीक'

जबपुर।(आस-पास च्यूरो...🕊)

केंद्रीय सुचना और प्रसारण मंत्रालय अपने 'आइकॉनिक बीक' समारोह के तहत 23 से 29 अगस्त, 2021 तक आजादी का अमृत महोत्सव ' मनाने के लिए अनेक उत्कृष्ट कार्यकलापों की एक श्रंद्यला शरू की है। वेदीय सचना एवं प्रसारण मंत्री अनुराग ठाक्र ने भव्य समारोह की शुरुआत की जिसमें 'जन भागीदारी और जन आंदोलन' की समग्र भावना के तस्त देश भर से लोगों की भागीदारी आकर्षित की जा रही है। इसका उद्देश्य व्यापक आउटरीच कार्यकलापी के माध्यम से 'नए भारत' की अद्भव यात्रा को दर्शाना और स्वतंत्रता संग्राम के 'गुमनाम नायकी' सहित स्वतंत्रता सेनानियों के बहमुल्य योगदान का जश्न मनाना है।

इसी शृंखला में पत्र सुचना कार्यालय, जयपुर द्वारा इस की भूमिका पर वेबीनार का आयोजन किया जा रहा है इसके अलावा कार्यालय राजस्थान के विभिन्न जिलों में नेहरू युवा केंद्र द्वारा आयोजित आजादी का अमृत महोत्सव फिट इंडिया फीडम रन की मल्टी मीडिया कबरेज हेत् सहयोग कर रहा है। सोजल मीडिया पर राजस्थान के स्वतंत्रता

संग्राम से जुड़े सेनानियों, प्रमुख स्थलों एवं प्रमुख घटनाओं पर फोकस करते हुए सीरीज भी चलाई जा रही है।

इसके अलावा इस सप्ताह 'आइकॉनिक बीक 'समारोह के तहत प्रादेशिक लोक संपर्क ब्यूरो द्वारा भी विभिन्न कार्यक्रमों का आयोजन किया जा रहा है। कार्यालय द्वारा राजस्थान के स्वतंत्रता संग्राम से जुड़े प्रमुख स्थली जैसे रावतभाटा, विजोलिया (भीलवाडा), नागौर, नसीराबाद (अजमेर) पर सांस्कृतिक कार्यक्रम का आयोजन किया जा रहा है। इसके अलावा व्यूरो द्वारा दो मोबाइल एप्जिबिशन वैन भी संचालित की जा रही है जिनका उद्घाटन राजस्थान के राज्यपाल द्वारा 27 अगस्त को किया जाएगा। इनके माध्यम से राजस्थान के उत्तरी, पूर्वी और दक्षिणी जिलों में 75 सांस्कृतिक कार्यक्रमों एवं देशभक्ति गीतों का आयोजन

व्यरो द्वारा एक ' आइडिया वॉल ' बनवायी गई है जिसमें 75 प्रमुख लोग नए भारत को लेकर अपने-अपने विचारों को न्यक्त करेंगे, इसकी शुरुआत 27 अगस्त को राजस्थान के राज्यपाल द्वारा की आएगी। साथ ही राज्य के विभिन्न

और जिप्सी रेली , योस्टर मेकिंग प्रतियोगिता, वर्च्अल प्रदर्शनी, प्रश्नोत्तर प्रतियोगिता का आयोजन किया जा रहा है। सोशल मीडिया पर फोडम स्ट्रगल के पर विभिन्न वीडियो भी अपलोड किए जा रहे हैं। आकाशवाणी समाचार जयपूर के द्वारा 'आइकॉनिक बीक' के तहत स्वतंत्रता सेनानियाँ पर विशेष प्रश्नोत्तरी का आयोजन किया जा रहा है। साथ ही राजस्थान के प्रमुख स्वतंत्रता सेनानियों की बाइट

प्रोग्राम के माध्यम से राजस्थान के स्वतंत्र प्रमुख स्थलों के बारे में भी जानकारी दी दुस्दर्शन केंद्र जयपुर द्वारा आज़ादी आइकॉनिक बीक 'तहत वी दी सोल्बर-सिंह पर विशेष डॉक्य्मेंटरी एक इंकल यात्रा 'का प्रसारण किया जा रहा है। '3 महोत्सव' के तहत इस महत्वपूर्ण समा

कार्यऋमों के दौरान प्रसारित की जा रही है

प्रसारण मंत्रालय द्वारा भव्य उत्सव मनार्ग एक युवा, नए और शानदार भारत की सपनों के साथ अतीत के स्वतंत्रता संग्रा गौरव के मेल को प्रदर्शित कर रहा है। भागों में तिरंगे गुब्बारों के साथ साइकिल रैली, मोटरसाइकिल

राष्ट्रिय नवीन मल, राची

टॉप 10 को मिलेगा मेघा डाल्टन के साथ एल्बम में गाने का मौका

सूचना व प्रसारण मंत्रालय करवा रहा है 'आजादी का अमृत महोत्सव' पर 'देशभक्ति गीत प्रतियोगिता'

नवीन मेल संवाददाता

भारत की आजादी के महोत्सव' के क्रम में आयोजित किए जाने वाले कार्यक्रमों की कड़ी को आगे बढ़ाते हुए पत्र सूचना कार्यालय व प्रादेशिक लोक संपर्क ब्यूरो, रांची क्षेत्रीय लोक संपर्क ब्यूरो, गुमला के संयुक्त तत्वाधान में देशभक्ति गीत प्रतियोगिता का आयोजन किया जा रहा है। इस प्रतियोगिता की जज होंगी मेघा श्रीराम डाल्टन जो कि झारखंड की प्रसिद्ध लोक गायिका और भारतीय सिनेमा जगत की जाने-माने पार्श्व गायिका हैं। इन्होंने रशिवायर फिल्म में गाना गया है और 'कोक स्ट्रियो' में परफॉर्म किया है, साथ ही इन्होंने 'सा रे गा मा पा लिटिल चैंप्स' भी जज किया है। टॉप 10 फाइनलिस्ट को मिलेगा मेघा डाल्टन के साथ एल्बम में गाना गाने का मौका।

प्रतियोगिता में भाग लेने के लिए हिंदी या झारखंड की किसी भी भाषा में देशभक्ति गीत गाते हुए 60 सेकंड तक का वीडियो बनाना है और विभाग द्वारा जारी किए गए गुगल फॉर्म में अपलोड करना है। सभी एंट्रीज में से टॉप 3 को चुना जायेगा और सारे पार्टिसिपेंट्स और विनर्स को ई-सर्टिफिकेट दिया जाएगा। अपनी एंट्री भेजने की ऑतिम तिथि है 25 अगस्त, 2021 (सुबह 11 बजे तक)। प्रतियोगिता के रिजल्ट की घोषणा व कार्यक्रम होगा 26 अगस्त, 2021 (दोपहर 3-4 बजे तक)। यह प्रतियोगिता स्कूल के बच्चों के लिए है लेकिन बड़े भी इसमें अपनी प्रतिभा दिखाते हुए देशभक्ति गीत गा सकते हैं। कार्यक्रम के अध्यक्ष होंगे पीआईबी आरओबी रांची के अपर महानिदेशक श्री

AZADI KA AMRIT MAHOTSAV: REGIONAL OUTREACH BUREAU ORGANI FREEDOM WALK IN ASSOCIATION WITH NYK AND NSS UN

Hyderabad, Aug 25 (Capital Information) As part of the week-long celebrations by the Ministry of Information & Broadcasting of the Azadi Ka Amrit Mahotsav- 75 years of the country's Independence, the Regional Outreach Bureau, Hyderabad organised a 2K Freedom Walk in the city today. Volunteers of the Nehru Yuva Kendra and NSS Units of various colleges under Osmania University joined in enthusiastically in the walk along Neckace Road.

Director General (South) S. Venkateshwar and Director (PIB& ROB) Smt. Shruti Patil along with Deputy Director (Dr.) Manas Krishnakanth flagged

loons into the air in the presence NSS, NYK Coordinators from Hyderabad and Rangareddy tricts.

Speaking on this DG occasion, (South)

Venkateshwar said that objective of the freedom walk is to make aware of the citizens on the importance of 'Azadi Ka Amrit Mahotsav'

> the occasion of 75 years of India's Independence. The 'Iconic Week' from 23rd to 29th August involves activities of various media units of the Ministry of Information & Broadcasting like the PIB, ROB, Publications Division, Doordar-

పాముఖ్యతను తెలియజేస్తూ వివిధ కార్వకమా

highlight the contributions of the freedom fighters in the freedon ment of the nation, said Shri Ver war. Smt. Shruti Patil, Director, PIB Hyderabad said that the a are aimed at instilling a sense in our youth about our country dedicate ourselves to the service nation.

Volunteers from NYK and large number along with citizens pated in the walk with placards quotes of the prominent freedo

ుతూ... భారతదేశానికి సాంతంత్రం

shan and AIR to अरिमर्दन सिंह। अमर शहीदों की देन और उनकी बतायी बातों को हमेशा याद रखने को लेकर किया जाएगा जागरूक

• अमृत महोत्सव में 75 जगह होगा नाटक

सिटी रिपोर्टर सीवान

जिले में आजादी के अमृत महोत्सव के तहत गीत एवं नाटक सांस्कृतिक कार्यक्रम का आयोजन किया गया। इसका शुभारंभ प्रथम राष्ट्रपति डॉ राजेन्द्र प्रसाद के गांव जीरादेई से किया गया। इस दौरान टीम के सदस्यों ने कार्यक्रम की प्रस्त्ति दी। इस टीम को

नुक्कड़ नाटक करने वाली टीम को खाना करते अधिकारी व अन्य।

आयोजित किया जाएगा। कहा कि पदाधिकारी ने बताया कि सूचना एवं प्रसारण मंत्रालय भारत संरकार कहा कि अमर शहीदों के त्याग को

माध्यम से लोगों को जागरूक किया गया। सूचना एवं प्रसारण मंत्रालय ,भारत सरकार के अंतर्गत लोक संपर्क एवं संचार ब्यूरो के गीत नाटक प्रभाग, पटना के सहयोग से आयोजित हुआ। कलाकारों में राकेश कुमार, अमन कुमार, राजेश शर्मा, सोनू क्मार, अनिरुद्ध क्मार सिन्हा,भीम क्मार, श्घ्यन सलोना,अंजली शमाँ, निकिता प्रकाश, शिखा कुमारी आदि शामिल थे। 24 अगस्त को जीरादेई प्रखंड के खरगं 25 अगस्त को हमीनगंज प्रकट क

नवयुवकों के लिये ज़रुरी है आजादी का अमृत महोत्सव

Retuil Yeston

एक संदेश संवाददाता

लखनक। भारत सरकार की ओर से आजादी का अमृत महोत्सव कार्यक्रम पर एक वेबिनार का आयोजन किया गया । वेबिनार की अध्यक्षता पत्र सूचना कार्यालय के एडीजी आर.पी.सरोज ने की। वेबिनार में आजादी के अमृत महोत्सव की आवश्यकता पर चर्चा की गयी. वेबिनार को संबोधित करते हुये कमांडर वीके जेटली ने कहा कि पिछले 75 वर्षों में भारत की बहुत सी

GUARDIAN NEWS BUREAU

SHILLONG, AUG 23: All India Radio, Shillong has initiated a series of programmes to commemorate 75 years of India's independence. Keeping in line with the nationwide celebration of the country's freedom, the Regional News Unit of AIR Shillong is observing the Jan-Utsav and organizing a slew of activities for the citizens.

A special quiz programme on India's freedom movement and its glorious history is being held with an aim to raise the public awareness about the country's independence, heritage, art, etc. over the past 75 years.

The year-long quiz will be conducted every Wednesday evening during the Garo, Khasi and Jaintia news and on Thursday morning, during the Khasi News till August 15, 2022.

Listeners can send their responses to the question over email on

ddornushillong@gmail.com till 10:00 AM every Friday before the winner is select-

ed. The winner will be aw tificate and the name will in the following episode o hotsav Quiz with AIR New

Another programme un Mawmer jong ka jingiale stones of the freedom str line for a fortnightly broad The programme will be Khasi or English at 9:40 / utes) every third and fou of the month.

Another programme is in der the banner "Ka jingi gialeh laitluid ba la walla dia Radio" (The journey of ment with All India Radio/ Akashvani Se Sang). Dai the Khasi version progr every day at 10:10 am. has already begun from /

কেন্দ্রীয় তথ্য ও সম্প্রচারমন্ত্রী আজাদি অমৃত মহোৎসব উদযাপনের অঙ্গ হিসে বিশেষ সপ্তাহ পালনের সূচনা করবে

নয়াদিলি, ২২ আগস্ট।। তথ্য ও সম্প্রচার মন্ত্রক আজাদি কা অমৃত মহোৎসৰ উদযাপনের অঙ্গ হিসেবে ২৩ থেকে ২৯শে আগস্ট বিভিন্ন কর্মসূচীর আয়োজন করেছে। তথা ও সম্প্রচার মন্ত্রী শ্রী অনুরাগ সিং ठेक्त रम्भक्र क्रमकाशिमाडी धनः क्रम व्यात्मानरमत्र प्राथारम আগামীকাল বিশেষ সপ্তাহ উদযাপনের সূচনা করবেন।এই উপলক্ষে নতুন ভারতের পথে যাত্রা, অজানা স্বাধীনতা সংগ্রামীদের বিষয়ে তথা প্রভার সহ বিভিন্ন কর্মসূচীর মাধ্যমে সপ্তাহব্যালী নানা অনুষ্ঠানের আয়োজন করা হয়েছে।

चथनाहिका, शारकृष्टिक खनुकान, (টलिस्थिन खनुकान, ডिक्किंगल अवर সোশ্যাল মিডিয়ায় নানা অনুষ্ঠানের মধ্য দিয়ে সারা সপ্তাহ জুড়ে বিভিন্ন কর্মসূচী পালিত হবে। তথ্য ও জনসংযোগ নির্দেশালয়ের সঙ্গে মন্ত্রাবের विकिस ताब्वाखरतत ७ व्याक्षानिक मध्यत खून, करनरबन शतबातीएन কাছে 'আজাদি কা সদত্র, আকংশবাণী কে সাথ' শীর্ষক একটি দৈনিক কেতার অনুষ্ঠান সম্প্রচার করবে। এছাড়াও স্বাধীনতা সংগ্রামীদের ভাষণ 🙀 সম্বলিত অনুষ্ঠান 'ধারোহার', দেশের ৭৫টি বিখ্যাত জায়গা নিয়ে অনুষ্ঠান 'নিশান', মহিলা নেত্রীদের বিষয়ে অনুষ্ঠান 'অপরাজিতা' আকাশবাদীর উপস্থাপনায় সহায়তা করবে। এছাড়াও এই সংস্থান 🚜 মাধামে সম্প্রচারিত হবে। দূরদর্শনে অজানা স্বাধীনতা সংগ্রামী এবং স্বাধীনতা সংখ্যমের উপর সংবাদে বিশেষ অনুষ্ঠান প্রচারিত হবে। প্রবাদের কুটনীতি, ডিজিটাল ভারত, আইনসভার সংস্থার ইত্যাদি বিভিন্ন

এনএসডিসি চলচ্চিত্ৰ নিয়ে পাঠবত ছাত্ৰছাত্ৰী এবং সিনে निरम जनलाइरन अकि महिविनिम्म जनुकारने जार ফিল্ম ডিভিশন আছোজিত এই ওয়েবিনারের বিষয়ে চ প্রযুক্তির অগ্রগতি।

ইভিয়া ৭৫; ভয়েজ অফ প্রোগ্রেস' এবং 'ইভিয়া ৭৫: ইভিয়া" শীৰ্ষক দৃটি অনলাইন চলচ্চিত্ৰ উৎসব ফিলা ভিত্তি করবে। প্রথমটি ২৩ থেকে ২৫শে আগস্ট এবং দিউ ২৮শে আগস্ট অনুষ্ঠিত হবে। বিদেশ মন্তব্যর সঙ্গে। নিৰ্দেশালয় ভারতে অবস্থিত বিভিন্ন দুতাবালে চল আয়োজন করেছে। এনএসএআই —এর ওয়েবসাইটে ২ আগস্ট সরাসরি বিখ্যাত চলচ্চিত্রের উপর পোস্টার প্রদ

পথনাটিকা, পুতুলনাচ, পালাগান, মাাজিক প্রদর্শী রিজিওনাল আউটবিচ ব্যুরো ৫০টির বেশি অনুষ্ঠা করেছে। বারো অফ আউটরিচ আল্ড কমিউনিকেশন এ ভারতীয় সংবিধান নির্মাণের উপর একটি বৈদ্যুতিন পুস্তব আছাই প্রঠকরা প্রকাশনা বিভাগের গালারীতে বিভিন্ন তথা জানতে পরবেন।

देश भक्ति के गीत सुन जवानों की आंखें हुईं नम

form firm tom work an own week! was tenfif ores fold White! Your curatus folices entities of trafaffirm and

आजादी के अमृत महोत्सवं पर हुआ सीआरपीएफ में सांस्कृतिक कार्यक्रम

अजमेर। शेत्रीय लोक सम्पर्कव्यूरो द्वारा केन्द्रीय रिजवं पुलिस बल अजमर के सहयोग से सीआरपीएफ ग्रुप केन्द्र-एक में मंगलवार को आजादी के अमृत महोत्सव के तहत सास्कृतिक और देशभक्ति से ओतप्रोत कार्यक्रम आयोजित किया गया।

मुख्य अतिथि आईजी विक्रम सहगल ने इस मौके पर कहा कि सीआरपीएफ के लिए गर्व की बात है कि यहां पर पैरा मिलिट्टी फोर्स के जवानों का जोश बढ़ाने के लिए यह आयोजन किया जा रहा है। इस वर्ष इस अर्द्ध सैनिक बल से 154 जवानी

राजस्थान के लोक कलाकारों द्वारा गीत और नृत्य के साथ सांस्कृतिक संध्या का आयोजन किया गया।क्षेत्रीय

के परिवारों को भी आमंत्रित किया गया। कार्यक्रम में केन्द्रीय रिजवं पुलिस बल ग्रुप केन्द्र प्रथम के

नवबिहार टाइम्स

बिहार-झारखणड

बोकारो, शनिवार, 28 अगस्त 2021

झारखंड के अमर वीर सेनानी धरती "आबा बिरसा मुंडा"

चंदन मिश्र की 75 सा सर्पगठ मना रहा है। अमृत महोत्सव की संज्ञा दी है। वह ब देश की आजादी के 75 साल पूरे ली खुशी को तर नागरिक हदवंगम वर्तमान पीढ़ी ने आजादी की लड़ाई ती लेकिन आजारी दिलानेवाले देश के के बारे में जरूर पता और सुना है। हर प्रांत में ऐसे कई बीर सपूत हुए हैं, नावीं की लहाई में अपना सर्वस्व दिया है। अपने प्राणों की आहति दी। इतिहास में अमर हो गए। स्वतंत्रता न भारतभूमि पर ऐसे कई नागक पैदा तिलास में अपना नाम स्वर्णाधरी से

आवाज को नाग बनने में देर नहीं उस आबाज को उठाने वाले में होना सको जीती जागती मिसाल बे- बिरसा पंडा ने भारत के स्वतंत्रता आदोलन में निभागी। देश के पूर्व राष्ट्रपति दिश्रेगत कल्यम ने रांची में आकर कहा था-गरखंड के ब्रांड एम्बेसडर हैं। बिरमा के बीच सामाजिक चेठना जगर्ध। धेत्र प्रामाजिक और राजनीतिक स्वायतता गर्थे से दो-दो हाथ किया। इस धेत बहार राज्य के जनजातीय बहुल क्षेत्र के सामाजिक जनचेत्रना के अग्रदत ने छोटी सी उस में धारत माता को नए अंत्रिजों से लंडकर अपनी कुवानी उनकी चीर गांधा झारखंड के गांव-

सवाई जाती है। हैर आदीलन की वजह से झारखंड में तरह पूजते हैं। पारम्परिक भू-मुख्यान अवन्य सुचारवादी प्रक्रिया के

चलाया जो एक शांत प्रकृति का अञ्चेलन था. पर इससे आदिवारियों की रिवाति में कोई खास परिचर्तन नहीं आचा. मुंहाओं ने आगामी आन्दोलन को उग्र रूप देने का निर्णय लिया, सरदार आन्दोलन के ठीक विपरित बिरसा मुंडा आन्दोलन उन्न और विश्वक था. इस आन्दोलन के नेता विरक्षा मुंदा, एक पहे-लिखे पुवा नेता थे, यह आन्दोलन विभिन्न उद्देश्यों की पूर्ति के लिए शुरू किया गया था. इसलिए इसका स्वरूप भी मिश्रित था. यह आन्दोलन आर्थिक, राजनीतिक परिवर्तन और धार्मिक चुनरत्यान जैसे विभिन्न उद्देश्यों को प्राप्त करने की इच्छा रखता था.

बिरसा आनोलन का अधिक उदेश्य था दिक जमींदारों (गैर-आदिजसी जमींदार) द्वारा संधियाए गर आदिवासियों की कर मुक्त भूमि की वापसी जिसके लिए आदिवासी लम्बे समय से संघर्ष कर रहे थे. मुंहा समुदाय सरकार से न्याय पाने में असमर्थ रहे. इस असमर्थता से तंत्र आ कर उन्होंने अंग्रेजी राज को समाप्त करने और मुंहा राज को स्थापना करने का निर्णय लिया, वे सभी ब्रिटिश अधिकारीयों और इंसाई मिशनों को अपने क्षेत्र से बाहर निकाल देना चाहते थे, बिरसा मुंडा ने एक नर धर्म का समारा लेकर मुंडाओं को संगठित किया. वनके नेतृत्व में मुंडाओं ने 1899-1900 ई. में

जिस्सा मुंहा आदिवासियों की दवनीय हालत को देखकर उन्हें जमीदारों और ठेकेदारों के अत्याचार से मुक्ति दिलाना चाहते थे। विरसा मुंहा ने अनुभव किया था कि शांतिपूर्ण तरीकों से आन्दोलन चलाने वर परिणाम व्यर्थ होता है। इसलिए उन्होंने इस आन्दोलन को उग्र बनाने के लिए अधिक से अधिक नवयुवकों को संगठित किया। मुंडाओं ने उन्हें असवा भगवा- मान लिया। उनका प्रत्येक शब्द मुंडाओं के लिए मानो ब्रह्मचाक्य बन गवा। बिरसा मेहा ने घोषणा की कि कोई भी सरकार को कर यहीं दे। मुंठाओं ने उनकी बातें मानी और पालन किया। 1895 हैं. में बिरमा मेहा को सिद्रोत फैल्लाने और

आजादी के अमृत महोत्सव के मौके पर विशेष आलेख

सभी को आन्दोलन में भाग लेने के लिए प्रेरिट किया जाता था। वे स्वयं महारानी विकटोरिया के पुलले पर तीरों से बार करके तीरदाजी का अभ्यास करते थे। बिरमा मुंडा आन्दोलन में कई निर्दोष लोगों की भी हत्या हुई जिनका कसूर सिर्फ इतना था कि वे

1899 ई. में क्रिसमस के दिन मुंडाओं का ज्यारक और विसक विद्योह शुरू हुआ। सबसे पहले जो मुंद्रा इंसाई बने थे और जो लोग सरकार के लिए करम करते थे, उन्हें मारने का प्रयास किया गया लेकिन चाद में इस नीति में परिवर्तन किया गया क्योंकि अपना धर्म बदलने वाले मुंडा थे तो अपने डो समुदाय के । इसलिए उन्हें छोड़ सरकार और मिरान्तियों के विरुद्ध आवान उठने लगी। रॉसी और सिहभूय में अनेक चर्ची में मुंडा आदिवासी समृह ने आक्रमण किया। पुलिस मुँडाओं के क्ररेथ का विशेष शिकार बनी। इस विद्रोह का प्रभाव पूरे छोटानान्तुर में फैल गया।

चितित बोकर मरकार ने इस चिद्रोह का दमन करने का निर्णेश लिया। सरकार ने पुलिस और सेना की सहायता ली। मुंबाओं ने खपामार युद्ध का सहारा लेकर पुलिस और सेना का सामना किया लेकिन बन्दक के समने तीर-धनुष कब तक टिकती ? फरवरी 1900 ई. में बिरसा एक बार फिर से गिरपतार कर लिए गए। उन्हें रीची के जेल में रखा गचा. उनपर सरकार ने राजद्रोह का मुकदमा चलागा। विरसा की मृत्यु के बाद विरसा मुंडा आन्दोलन शिथिल पह गवा। जिरसा के तीन प्रमुख सहयोगियों को फरैंसी की सज्ब दी गई। अनेक मुंडाओं को जेल में दूस दिया गया। परिणामस्वरूप बिरसा मुंडा आन्दोलन विफल हो गवा। आदिवासियों को इस आन्दोलन से तत्काल कोई लाभ प्राप्त नहीं हुआ परन्तु सरकार को उनकी गंभीर

में वर्ष 1875 में हुआ था। सुनना मुंद्य और करमी मुंडाहर के पुत्र बिरसा मुंडा के मन में ब्रिटिश सरकार के खिलाफ बचपन से ही विद्रोह था। साल्या गांव में प्रारंभिक पढ़ाई के बाद वे चाईबासा इंग्लिश

मिडिल स्कूल में पढ़ने गए। बचपन में जिस्सा मेहा एक बेहद चंचल बालक थे। अग्रिजों के चीच रहते हुए वह बहे हुए। चचपन का अधिकतर समय उन्होंने अखाई में बिताया। हरलांकि गरीबी की चनह से उन्हें रोजगार के लिए समय-समय पर अपना घर चदलना पड़ा। इसी भूख की चैड़ ने भी उन्हें स्कृत की रास दिखाई और उन्हें चाईबासा इंग्लिश मिडिल स्कुल में पड़ने का मीका

चर्चबासा में बिताए चार सालों ने बिरसा मुंहा के जीवन पर गहरा असर हाला। 1895 कह विरस मुंडा एक सरकल नेता के रूप में उधरने लगे जी लोगों में जागरकता फैलाना चलते थे। 1894 में आए अकाल के दौरान बिरसा मुंडा ने अपने मुंडा समुदाय और अन्य लोगों के लिए अंग्रेजों से लगान मान्ये को मांग के लिए आंदोलन किया।

1895 में उन्हें गिरप्रतार कर लिया गया और हजारीबाग केन्द्रीय कारागार में दो माल के कारावास को सज्ब दो गयो। लेकिन बिरसा और उनके शिष्यों ने क्षेत्र की अकाल पीड़ित जनता की मतायता करने की ठान रखी थी। यही कारण रहा कि अपने जीवन काल में ही उन्हें एक महानुरूष का दर्जा मिला। उन्हें उस इलाके के लोग ह्रधरती आजाह्न के नाम से पुकारा और पूजा करते थे। उनके प्रभाव की वृद्धि के बाद पूरे इलाके के मुंडाओं में संगठित होने की चेतन जागी। 1897 से 1900 के बीच मुंहाओं और अंग्रेज सिएहियों के बीच चुद्ध शोते रहे और विरमा और उसके चाहने वाले लोगों ने अग्रिजों की नाक में दम कर दिया। अनस्त 1897

जनवरी 1900 में जहां विरसा अपनी जनसभा संबोधित कर रहे थे, डोम्बारी बुरू (पहाड़ी) पर एक और संघर्ष हुआ था, जिसमें बहुत सी औरतें और बच्चे मारे गये थे।

बाद में बिरसा के कुछ शिष्यों की गिरफ्तारों भी हुई थी। अंत में स्वर्ग बिरसा मुंडा 3 फरचरी, 1900 को चक्रधरपुर में गिरफ़्तार हुए। जिस्सा मुंहा को विरचनार कर रांची जेल लावा गया। यहाँ उन्हें ओंओं ने खाने में जार मिलाकर दिया। धीर-धीर उनका स्वास्थ्य खराब होने लगा। बिरसा मुंडा ने रांची जेल में 9 जून 1900 को अपनी अंतिम सांसे ली ब्याज 25 वर्ष की कम आबू में उन्होंने देशहित में अपने प्राणों को बाजी लगा दी। आज भी बितार, उड़ोसा, ज़ारखंड, छलीसगढ और पश्चिम बंगाल के आदिवासी इलाकों में बिरसा भगवान की तरह पूजे जाते हैं विरसा मुंडा सचमुच धरती आजा थे जनजातीय समुदाय के लिए धरती के भगवान थे, जिन्होंने लोगों को सामाजिक, आधिक और अग्रिजों की नुलामी से मुक्ति दिलाने के लिए जोरदार संघर्ष

भारतीय इतिहास में भिरसा मुंडा एक ऐसे नायक थे, जिन्होंने भारत के ब्राह्मांड में असने क्रातिकारी चित्र से उन्होंसवीं सताब्दी के उत्तराई में आदिवासी समाज की दला और दिशा बदलकर नवीन सामाजिक और राजनीतिक गुन का सूत्रपात

बिरम्ब मंद्रा ने सबस्य की स्वाली से पुरुषार्थ के पृष्ठी पर शौर्य की शब्दावली रची। उन्होंने हिन्दू धर्म और ईसर्छ धर्म का बारीकी से अध्ययन किया तथा इस क्लियं पर पहुंचे कि आदिवासी समाज मिक्तनियों से तो भ्रमित है ही किन्दू धर्म को भी ठीक से न ती

समझ पा रहा है, न सहया कर पा रहा है। बिरसा मुंडा ने महसूस किया कि आचरण के धरातल पर आदिवासी समाज अधिवरवासों की आधियों में दिनके-सा उठ रहा है तथा आस्था के मामले में भटका हुआ है। उन्होंने यह भी अनुभव किया कि सामाजिक करीतियों के कोटर ने

सुलस रहा था। विरसा मुंडा ने आदिवासियों व शायग की नाटकीय यातना से मुक्ति दिलाने के लि उन्हें तीन स्तरों पर संगठित करना आवश्यव

जिला तो सामाजिक स्टर पर ताकि आदिवासी समाज अंधविश्वासी और बकोसलों के चंत्रल शूट कर पाखंड के पिजरे से बाहर का सके। इसने लिए उन्होंने ने आदिवासियों को स्वच्छता क संस्कार सिखाया। शिक्षा का महत्व सम्प्राया सहयोग और मरकार का रास्ता दिखाया।

मामाजिक स्टर पर आदिवासियों के इस जागरण जमीवर-जागोरवर और तत्कालीन ब्रिटिश शास ले मौखलाया हो, पाखंडी ब्राइ-फूक करने चल की दुकानदारों भी ठण हो गई। यह सब बिरसा मेंह के खिलाफ हो गए। उन्होंने बिरसा की साजि। रचकर फंसाने को काली करतृते प्रारंभ की। यह था सामाजिक स्टर पर बिरसा का प्रधान। का कानुनों को चुनौती देकर बबर ब्रिटिश साम्राज्य व

सांसत में हाल दिया। दूसरा था आर्थिक स्तर पर सुधार ताकि आदिवार समाज को अभीवरों और जागोरवारों क आर्थिक शोषण से मुक्त किया जा सके। बिरस्त मुंहा ने ज मामाजिक स्तर पर अदिवासी समाज में चेतना पर कर दो तो अवधिक स्तर पर सारे आदिवासी शोषण के विरुद्ध स्वयं हो संगठित होने लगे। विरसा मुंहा उनके नेतृत्व की कमान संभाती। आदिवासियों 'बेगारी प्रधा' के विरुद्ध जबदेस्त आंदोलन किया परिणामस्वरूप जमीदारों और जागेरदारों के घर तथा खेतों और बन की भूमि पर कार्य रूक गंगा टीमरा वा राजनीतिक स्तर पर आदिवासियों व संगठित करना। चुकि उन्होंने सामाजिक औ अधिक स्तर पर आदिवासियों में चेठना की चिया मुलगा दो थी, अतः राजनीतिक स्तर पर इसे आ बनने में देर नहीं लगी। अहिदवासी अपने राजनीतिव

अधिकारों के प्रति सजय हुए। विरस्त मुंडा सभी माचने में पराक्रम और सामाजित

AIR Guwahati list a series to Mark Azadi Ka Amrit Mahotsav

STAFF REPORTER, Guwahati, Aug 27: To commemorate 75 years of Ind pendence, the Regional News Unit of All India Radio, Guwahati is broadcas ing a series of programmes. A programme titled 'Azadi ka Safar' is being broadcasted by AIR everyday from 9.15 am to 9.20 am. AIR has been co ducting interviews on Freedom fighters, which are being aired every Tue

മഹാത്മാ മാത്രഭൂമി സ്റ്റഡി സർക്കിൾ 27-ാം വാർഷികത്തിലേക്ക്

• സ്വാത്രത്ത്രത്തിന്റെ എഴുപത്തിയഞ്ചാം വ വാർഷികാഘോഷവും കെ. ബാബു എംഎത തിരുവാങ്കുളം തിരുവാങ്കുളം ത്തിര മഹാത്താ മാത്രഭൂമി സുദ്ധിസർ 03160Y ക്കിയ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഇരു എസ്

क्षेत्रीय लोकसंपर्क ब्यूरो, गुवाहाटी ने मनाया आजादी का अमृत महोत्सव

भारत की आजादी के 75वीं वर्षगांठ के उपलक्ष्य में फिट इंडिया कार्यक्रम के तहत ''आजादी के अमृत महोत्सव'

अंतर्गत स्वतंत्रता दौड़ 2.0 कार्यक्रम का हुआ आयोजन पायनियर संवादकाता < बालोव -

नेहरू युवा केन्द्र दुर्ग एवं हेमचंद विश्वविद्यालय के राष्ट्रीय सेवा योजना के संयुक्त तत्वाधान में भारत की आजादी के 75वीं वर्षगांउ के उपलक्ष्य में फिट इंडिया कार्यक्रम के तहत "आजादी के अमृत महोत्सव" अंतर्गत स्वतंत्रता दौड 2.0 कार्यक्रम का आयोजन

समन्वयक राष्ट्रीय सेवा योजना दुर्ग संभाग, जिला अध्यक्ष भारतीय जनता पार्टी कृष्ण कांत पवार, देवलाल ठाकर पूर्व जिला पंचायत अध्यक्ष, अञ्जय यादव खेल संघ प्रदेश सचिव,

निदेशक अरिजीत चक्रवर्ती व अन्य

दौराण भारत की स्वतंत्रता संग्राम में स्वतंत्रता सेनानियों के योगदान के बारे में भी बात की। इस अवसर पर आरओबी, गुवाहाटी के उप

क्विज, कला, स्लोगन और भाषण प्रतियोगिताओं क आयोजन कर रहा है। इसके अ 24 अगस्त को फिट इंडिया प्र

'आजादी का अमृत महोत्सव' पर दो दिवसीय कार्यक्रम का कुरुक्षेत्र के उपायुक्त ने किया शुभार

्रेत्रीय लोकसम्पर्क ब्यूरो हिसार द्वारा आजादी के अमृत महोत्सव थीमे पर कार्यक्रम को राजिकय उच्च माध्यमिक विद्यालय बिहोली, क्रूकक्षेत्र में आज आयोजित किया गया। इस

